

Bleiweisova cesta 30
1000 Ljubljana
info@arrs.si
www.arrs.si
+386 1 400 59 10

Vsi zainteresirani za osnutek Splošnega akta o evalvacijah izvajanju in stabilnega financiranja znanstveno raziskovalne dejavnosti

Številka: 007-8/2024-3

Datum: 3. 6. 2024

Zadeva: Odgovori ARIS na komentarje, prejete v okviru javne razprave o Splošnem aktu o evalvacijah in stabilnem financiranju

Spoštovani!

Prilagamo odgovore na komentarje, prejete v okviru javne razprave o Splošnem aktu o evalvacijah in izvajanju stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti. Komentarje smo prejeli v obdobju od 9. 4. 2024 do 14. 5. 2024 na naslov posvet@aris-rs.si in pa preko [povezave https://nextcloud.arrs.si/index.php/s/4g85fBMCZH4csxP](https://nextcloud.arrs.si/index.php/s/4g85fBMCZH4csxP). Komentarje objavljamo v celoti. Spodaj navajamo odgovore na vprašanja in komentarje.

KOMENTARJI IN VPRAŠANJA

(Inštitut za kovinske materiale in tehnologije, dr. Aleksandra Kocijan)

- Četrty odstavek 9. člena, ki določa, da se *programi, ki se izvajajo pri več prejemnikih, lahko razdružijo ali še naprej delujejo povezano; razdružitev poteka skladno z določbami internih aktov prejemnikov; način njihovega povezanega delovanja določa konzorcijska pogodba, ki jo sklenejo sodelujoče RO:*

Kako bodo taki programi ocenjevani, če se ocenjuje prejemnika financiranja (RO) ne posamezne programe? Bo vsak prejemnik iz tega programa dobil enotno oceno?

ODGOVOR:

Vsi prejemniki stabilnega financiranja so bili pozvani, da se opredelijo, v katero ERC področje spadajo njihovi raziskovalni programi glede na svoje aktivnosti. ARIS bo po sprejemu Splošnega akta o evalvacijah in izvajanju stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti prejemnike pozval k opredelitvi primarnega področja za raziskovalne programe, prejemnik pa lahko na posameznem področju izbere tudi sekundarno področje. Primarno področje je področje, v katerega se pretežno ali v celoti uvršča vsebina programa. Sekundarno področje je področje, ki ga prejemnik lahko izbere, če programi prejemnika na primarnem področju v velikem obsegu pokrivajo tudi drugo ERC področje. Programe posameznega prejemnika na področju se bo po njihovi samouvrstitvi ocenjevalo kot celoto na področju. Pred uveljavitvijo novega zakona se je financiranje glede na vrednotenje programskih skupin prerazporejalo med programi iste RO. Glede na določbe novega zakona se financiranje prerazporeja izključno med posameznimi RO. Vsaka RO s sredstvi, ki jih prejme za programski steber financiranja (PSF) razpolaga avtonomno. Razdelitev sredstev med programi je izključno v rokah posamezne RO, vsaka RO je v zvezi s tem leta 2022 sprejela Akt prejemnika stabilnega financiranja in v njem zapisala, kako bo prerazporejanje financiranja potekalo (29. člen ZZrID: »določila o postopkih vrednotenja obstoječih raziskovalnih programov ter kreiranja, ukinjanja in preoblikovanja raziskovalnih programov, določila o načinu spreminjanja sestave raziskovalnih programov in določitve vodje raziskovalnega programa, določila o zagotovitvi financiranja neprekinjenosti dela med posameznimi projekti ter izvajanju drugih strateških nalog raziskovalne organizacije in finančnih elementih delovanja raziskovalnega programa ter izvedbi institucionalne samoevalvacije.«).

- Drugi odstavek 11. člena, ki določa, da za izvedbo evalvacije po področjih, ZSA imenuje najmanj dva in Inovacijski svet ARIS (v nadaljnjem besedilu: ISA) imenuje enega člana ocenjevalne skupine, ki jo sestavljajo najmanj trije neodvisni tuji recenzenti za vsako področje; pri ocenjevanju področja v ocenjevalni skupini sodeluje tudi recenzent iz sekundarnega področja programov, ki so predmet evalvacije po področjih:

Vse inštitucije znotraj enega področja bi morale biti ocenjevane s strani istih recenzentov, saj se le tako prepreči pristranskost in različne kriterije različnih ocenjevalcev.

ODGOVOR:

Predlog splošnega akta smo popravili tako, da se člen zdaj glasi: »Za izvedbo evalvacije po področjih, ZSA na predlog področnih znanstvenih svetov ved (ZSV) in po posvetu z ISA imenuje - člane ocenjevalne skupine, ki jo sestavljajo najmanj trije neodvisni tuji recenzenti za vsako področje. ZSV pri predlogu članov upošteva tudi njihovo ekspertizo na morebitnih sekundarnih področjih. Ocenjevalna skupina ima člane in predsednika.«. Trenuten razmislek gre v smeri, da bi pri izvedbi ocenjevanja na področju, člani ocenjevalne skupine ocenjevali vse prejemnike na področju.

- 3. alineja prvega odstavka 12. člena, ki govori o študijah vpliva:

Študije opravi prejemnik sam ali je potrebno najeti zunanje izvajalce?

ODGOVOR:

Odgovornost za pripravo poročila je na strani prejemnika, kar vključuje tudi odločitev, kako bo poročilo pripravil.

- 4. alineja prvega odstavka 12. člena, ki govori o finančnih kazalnikih:

Ali gre tu zgolj za prikaz vseh pridobljenih sredstev ali kakšen je finančni učinek (pri)doblenih sredstev na poslovanje, nabave itd.?

ODGOVOR:

Gre za prikaz sredstev programov ARIS, sredstev projektov ARIS in sredstev iz drugih virov na področju ERC panela.

- Četrty odstavek 12. člena, ki določa, da vsak dosežek lahko pri posameznem prejemniku nastopa samo enkrat; ocenjevalni panel odloči, ali bo dosežke, ki niso povezani s programom, upošteval ali ne:

Kdo definira, ali je povezano s programom, če je podana ustrezna obrazložitev? Preveč nedorečeno.

ODGOVOR:

Člen je bil popravljen v dikcijo: »(4) Vsak dosežek lahko pri posameznem prejemniku na posameznem področju nastopa samo enkrat; publikacij, ki ne navajajo programa oz. financiranja ARIS, se ne upošteva.«.

Peti odstavek 12. člena v zvezi s tem, da mora na dosežkih nastopati vsaj 2 x FTE raziskovalcev:

Nejasno.

ODGOVOR:

Člen je bil popravljen v dikcijo: »Skupno število dosežkov je 2,5 x FTE_p, kjer FTE_p pomeni FTE področja pri prejemniku), zaokroženo navzgor. Pri posameznem dosežku se izpostavi en posamezni avtor, soavtor ali soustvarjalec, ki je lahko na posameznem področju izpostavljen največ petkrat.«.

- Drugi odstavek 16. člena, ki določa, da ARIS predlog poročila posreduje prejemniku v seznanitev; prejemnik lahko v 30 dneh od prejema predloga poročila ARIS pošlje odzivno poročilo; ocenjevalna skupina pripravi poročilo o izvedeni evalvaciji, pri čemer lahko upošteva odzivno poročilo prejemnika:

ARIS bi moral podati mnenje na odzivno poročilo (upoštevano oz. ni in zakaj ne – utemeljitev).

ODGOVOR:

Členu smo dodali dikcijo: »Ocenjevalna skupina pripravi poročilo o izvedeni evalvaciji, pri čemer upošteva odzivno poročilo prejemnika. Odzivno poročilo prejemnika je del poročila o izvedeni evalvaciji.«.

- 2. alineja drugega odstavka 17. člena, ki se nanaša na obravnavo širšega družbeno-ekonomskega vpliva pri samoevalvaciji:

Izvajamo sami ali preko zunanjih izvajalcev in kako naj se to vrednoti?

ODGOVOR:

Predmet samoevalvacije je celotna znanstvenoraziskovalna dejavnost prejemnika in obsega:

- rezultate evalvacije po področjih,

- obravnavo širšega družbeno-ekonomskega vpliva in

- obravnavo kakovosti raziskovalnega institucionalnega okolja, ki ga nudi institucija.

Poročilo o evalvaciji mora vsebovati oceno delovanja prejemnika na naslednjih področjih:

1. Doseganje ciljev iz pogodbe o stabilnem financiranju (iz načrta prejemnika stabilnega financiranja);
2. Znanstvena odličnost;
3. Širši strokovni, družbeni in gospodarski vpliv delovanja prejemnika;
4. Kakovost raziskovalnega institucionalnega okolja;
5. Druge aktivnosti znanstvenoraziskovalne dejavnosti prejemnika;
6. Aktivnostih na področju RSF;
7. Aktivnosti na področju PNR.

V okviru kakovosti raziskovalnega institucionalnega okolja se upošteva tudi raznolikost virov financiranja, stopnja nacionalne vpetosti in stopnja internacionalizacije, uporaba in odprtost raziskovalne ter institucionalne infrastrukture, ukrepi za razvoj kadrov, ukrepi za prenos znanja, delovanje prejemnikov po načelih odprte znanosti ter kakovost drugih aktivnosti znanstvenoraziskovalne dejavnosti in podpornih aktivnosti prejemnika stabilnega financiranja za zagotovitev nemotenega in kvalitetnega znanstvenoraziskovalnega dela (npr. komunikacija znanosti) in ocena upravne, administrativne strukture, procesov ter podpore poslovanju.

V okviru obravnave širšega družbeno-ekonomskega vpliva se upošteva strokovni, družbeni in gospodarski vpliv na različnih področjih (npr. političen, pravni, zdravstveni, kulturni, tehnološki, družbeni, ekonomski, okoljski, prostorski vpliv).

- Četrty odstavek 17. člena, ki določa, da *prejemnik sam določi po kakšnih ocenjevalnih enotah bo izvedel evalvacijo:*

Kaj je mišljeno kot ocenjevalna enota?

ODGOVOR:

RO so v svoji interni organizaciji avtonomne in posledično zelo raznoliko organizirane. Predpisovati, na katerem nivoju organiziranosti naj prikaz podatkov poteka, bi lahko bilo videno kot poseganje v avtonomijo RO. Kot ocenjevana enota je tako mišljeno, da RO uporabi, kar je njej lastno in za njene potrebe prikaza podatkov najbolj ustrezno: laboratorij, odsek, fakulteta, katedra, center ...

- Priloga 1 v delu, ki se nanaša na *kazalnik Viabilnosti: Kakovost upravne, administrativne strukture, procesov in podpore poslovanju:*

Kaj bo merilo za kakovost?

ODGOVOR:

Kazalniki in merila v okviru kriterija Viabilnost so se spremenili in so razvidni v okviru Priloge 1.

- Priloga 1 v delu, ki se nanaša na *kriterij Družbeni vpliv:*

Bolj natančno opredeliti

ODGOVOR:

Družbeni vpliv podrobno opredeljuje Priloga 3.

KOMENTARJI IN VPRAŠANJA (ZRC SAZU)

Dosežki, ki se upoštevajo pri ocenjevanju posameznih ocenjevanih enot so navedeni v Prilogi 5, ki je sestavni del tega splošnega akta. Upoštevajo se dosežki raziskovalcev, ki so v povprečju pri delu ocenjevane enote v ocenjevalnem obdobju pri prejemniku delovali vsaj z minimalnim deležem 0,2 FTE iz kateregakoli vira financiranja.

Ali je potem smiselno ocenjevanje nekega področja na ustanovi, kjer je to področje manjše od 0,2?

ODGOVOR:

V 11 % je situacija takšna, kot jo opisujete, zato smo dikcijo popravili in to omejitev umaknili. Skupno število dosežkov je $2,5 \times FTE_p$, kjer FTE_p pomeni FTE področja pri prejemniku, zaokroženo navzgor. Pri posameznem dosežku se izpostavi en posamezni avtor, soavtor ali soustvarjalec, ki je lahko na posameznem področju izpostavljen največ petkrat.

- 14. člen (ocene):

Treba je razdelati kriterije za te štiri ocene, in sicer ne le zato da bomo JRZ-ji vedeli, katere dosežke vključiti v poročilo, ampak zato, da bodo zunanji ocenjevalci dobili jasna navodila s strani ARIS. Predstave o tem, kaj je svetovno prepoznana raziskava, so lahko zelo različne. Le z natančnimi navodili za evalvatorje bomo dosegli

primerljivost ocen.

V prilogi 5 so navedeni tipi dosežkov. Trenutne opredelitve ocen so uporabne za »klasične« raziskovalne dosežke in malo manj za druge, na primer patente in nove sorte. Poleg tega je nujno treba upoštevati raznolikost področij in kaj je odlično na posameznem področju.

ODGOVOR:

V prilogi 1.B so opredeljeni kazalniki in merila zanje, za posamične dosežke in poročilo se nadalje uporabljajo ocene iz točke 1.E, ki opredeljuje ocene in opis ocen. ARIS bo pripravil navodila za zunanje ocenjevalce, saj je to predpogoj za usmerjeno, transparentno ocenjevanje in zagotovitev primerljivosti ocen. Eden od temeljnih razlogov za prehod na nov način ocenjevanja je ravno zavedanje, da je nujno treba upoštevati raznolikost področij in raznolikost tega, kaj je na posameznem področju odlično.

- Drugi odstavek 14. člena *v delu, ki se nanaša na družbeni vpliv*:

Vpliv je treba natančneje opredeliti. V točki 12 se uporablja samo vpliv in se potem v oklepaju razloži, drugje v dokumentu pa je neenotno in se vpliv uporablja z različnimi pridevniki.

ODGOVOR:

Pomanjkljivost smo odpravili. V 12. členu je opredeljeno, da poročila vpliva prikazujejo družbeni vpliv na različnih področjih (npr. političen, pravni, zdravstveni, kulturni, tehnološki, ekonomski, okoljski, prostorski vpliv).

- 20. člen (elementi ocenjevanja in ocena):

Te tri prvine ocenjevanja je potrebno poenotiti s prvini ocenjevanja iz 13. člena. Vključno z vrstnim redom.

Glede na Prilogo je je mednarodna vpetost že vključena v kriterij viabilnosti.

ODGOVOR:

20. člen smo poenotili v okvirih, ki nam jih dopušča zakon:

»(1) Za institucionalno evalvacijo se uporabijo naslednji kriteriji:

1. znanstvena odličnost,
2. družbeni vpliv (ki vključuje gospodarski vpliv),
3. viabilnost (ki vključuje tudi mednarodno vpetost).«.

21. člen *v delu, ki govori o tem, da glavnemu panelu predseduje glavni ocenjevalec, ki ni član nobene ocenjevalne skupine in ga soglasno potrdijo člani znanstvenih svetov ved ter imenuje ZSA*:

Kaj, če se to ne zgodi? Ideja soglasnosti je mamljiva, vendar tudi utopična. V demokracij zadošča večina.

ODGOVOR:

Pripomba je utemeljena. Dikcijo smo spremenili v »ga po pridobitvi mnenj znanstvenih svetov ved na predlog ZSA imenuje direktor«.

KOMENTARJI IN VPRAŠANJA

(Gozdarski inštitut Slovenije, dr. Tine Grebenc)

Zahteve za (samo)evalvacije so kompleksne in bodo precej posegle v delovanje RO, tudi tako, da se bomo morali »prilagodili« ocenjevanju. Pričakujemo, da nam bo ARIS zato dodelil/financiral/omogočil dodatne kadrovske možnosti, saj trenutno raziskovalci in podporno osebje ob rednih obveznostih (samo)evalvacij ne bomo zmogli izpeljati!

ODGOVOR:

Obremenitev, ki izhajajo iz spreminjanja sistema, se na ARIS zelo dobro zavedamo, saj se z enakim problemom srečujemo tudi sami. Sredstva za stabilno financiranje so od leta 2022 narasla skladno z novim zakonom, ki kot novost prinaša tudi samoevalvacijo. Na ARIS se bomo po najboljših močeh potrudili, da bi RO-jem prehod v nov sistem čimbolj olajšali. Zato bo nov cikel ocenjevanja, ki bo imel finančne posledice, stekel šele leta 2028, to je čez dobra 3 leta, kar prinaša celotnemu sistemu – še posebej ob upoštevanju dodatnih sredstev – tudi dovolj časa za predpripravo in prilagoditev.

- Šesti odstavek 6. člena, ki določa, da se *pri izračunu sredstev za novega prejemnika se upošteva, da se prejemniku za vsak nov program dodeli največ 150.000 EUR za PSF-O in največ 130.000 EUR za ISF-O*:

Ni eksplicitno specificirano ali letno ali za celotno obdobje trajanja programa?

ODGOVOR:

Gre za letni znesek. Člen se glasi: »Pri izračunu sredstev za novega prejemnika se upošteva, da se prejemniku za vsak nov program letno dodeli 150.000 EUR za PSF-O in 130.000 EUR za ISF-O, razen če prejemnik zaprosi za manjši znesek.«.

- 9 člen (program):

Predlog pravilnika ne opredeljuje in ne rešuje metodologije vrednotenja programov, ki delujejo na različnih ERC (pod)področjih, niti kako se bo to prevedlo v skupno oceno programov na RO.

Pravilnik ne opredeljuje kako bodo potekale evaluacije programov in RO v kolikor bo tekom izvajanja programa prišlo do sprememb v programih (članov / sodelujočih RO).

ODGOVOR:

Pred uveljavitvijo novega zakona se je financiranje glede na vrednotenje programskih skupin prerazporejalo med programi na isti RO. Glede na določbe novega zakona se financiranje prerazporeja izključno med posameznimi RO. Vsaka RO s sredstvi, ki jih prejme za programski steber financiranja (PSF) razpolaga avtonomno. Razdelitev sredstev med programi je izključno v rokah posamezne RO, vsaka RO je v zvezi s tem leta 2022 sprejela Akt prejemnika stabilnega financiranja in v njem zapisala, kako bo prerazporejanje financiranja potekalo (29. člen ZZrID: »določila o postopkih vrednotenja obstoječih raziskovalnih programov ter kreiranja, ukinjanja in preoblikovanja raziskovalnih programov, določila o načinu spreminjanja sestave raziskovalnih programov in določitve vodje raziskovalnega programa, določila o zagotovitvi financiranja neprekinjenosti dela med posameznimi projekti ter izvajanju drugih strateških nalog raziskovalne organizacije in finančnih elementih delovanja raziskovalnega programa ter izvedbi institucionalne samoevaluacije.«).

Rezultat institucionalne evalvacije je poročilo o institucionalnih evalvacijah ter skupni indeks kvalitete za posamezne institucije, pridobljen skladno z metodologijo iz Priloge 1 (točka F).

Pri izvedbi vsebinskega spremljanja in nadzoru izvajanja stabilnega financiranja na podlagi evalvacij po ERC področjih, se v prvem pogodbenem obdobju lahko upošteva izjemoma tudi druge zaposlene raziskovalce, ki niso člani programskih skupin. Četudi so pri vključevanju raziskovalcev v programske skupine, oblikovanju, preoblikovanju, ustanavljanju in ukinjanju raziskovalnih programov RO popolnoma avtonomne, pa so spremembe programskih skupin prejemniki stabilnega financiranja zavezani sporočiti v roku 30 dni na ARIS. V drugem pogodbenem obdobju bo ARIS kot upravičene osebe za izvor dosežkov upošteval samo člane programskih skupin. V primeru hitrih prehodov raziskovalca med RO ali množičnih vzporednih zaposlitev raziskovalca se lahko zgodi, da bo na račun dela istega raziskovalca in njegove zaposlitve v različnih RO prijavljen isti dosežek. ARIS tej možnosti ne oporeka, saj kaže na način organiziranosti slovenskega raziskovalnega okolja. V prihodnosti priporočamo vodenje članov programskih skupin skladno z dejanskim stanjem.

- Šesti odstavek 9. člena, ki določa, *da je pri objavi in v javnih predstavitev znanstvenoraziskovalnih dosežkov programa treba navesti afilicijo prejemnika, šifro programa ter naziv sofinancerja - Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (angl. Slovenian Research and Innovation Agency).*

To bi bilo bolj smiselno urejati v medsebojnih pogodbah, sploh če bo morebiti prihajalo do sprememb naziva Agencije. V tem primeru dikcijo tu nadomestite z "...je treba navesti financerja, skladno s pogodbo o sofinanciranju."

ODGOVOR:

Pripomba je utemeljena. Dikcijo smo popravili.

- Tretji odstavek 11. člena, ki določa, *da ima ocenjevalna skupina člane in predsednika:*

Ni opredeljeno, kdo izbira predsednika ocenjevalne skupine.

ODGOVOR:

Dikcijo smo popravili, in sicer smo dodali: »Predsednika imenuje ZSA.«.

- Četrty odstavek 13. člena, ki določa, *da ocenjevalna skupina evalvacijo opravi na podlagi kriterijev, kazalnikov in meril, ki jih določajo zakon, ta splošni akt in postopkovnik:*

Ali je/bo dostopen na strani ARIS?

ODGOVOR:

Sklicevanje na postopkovnik se črta iz besedila člena, saj vse kriterije, kazalnike in merila določa ta splošni akt, v skladu z zakonom. ARIS bo popravil navodila za ocenjevalce.

- 3. alineja prvega odstavka 12. člena, glede tega, *da gradivo za ocenjevanje vsebuje študije vpliva:*

Glede na to, da "študija vpliva" v znanosti predstavlja pomemben in obsežen proces, ki se osredotoča na oceno in analizo učinkov raziskovalnega dela in zaobjema:

1. **Cilji raziskave:** Študija vpliva se osredotoča na razumevanje, kako raziskovalno delo prispeva k družbi, gospodarstvu ali okolju. Cilj je oceniti, kako se znanstveni dosežki prenašajo v prakso.
2. **Metodologija:** Pri študiji vpliva se uporabljajo različne metode za merjenje učinkov. To vključuje bibliometrične analize (kot so citati in vplivni faktorji), recenzentske ocene in druge kvantitativne ali kvalitativne pristope.
3. **Področja analize:** Študija vpliva lahko preučuje različna področja, kot so ekonomska korist, družbena sprememba, izobraževanje, zdravje, okolje itd.
4. **Primeri modelov:** Različne države in organizacije razvijajo modele za merjenje družbeno-ekonomskih učinkov znanosti;

bi bilo smiselno opredeliti kako podrobno in v kakšnem obsegu naj bo tovrstna študija opravljena, predvsem z namenom da se raziskovalcev po nepotrebnem ne obremenjuje z obširnimi študijami.

ODGOVOR:

Strinjamo se, da je besedilo v tem delu nejasno, zato smo v prilogi 3 opredelili strukturo poročila vpliva in umaknili diktico »študija« v izogib napačni predstavi.

- drugi odstavek 12. člena v zvezi s tem, da se *upoštevajo dosežki raziskovalcev, ki so v povprečju pri delu ocenjevane enote v ocenjevalnem obdobju pri prejemniku delovali vsaj z minimalnim deležem 0,2 FTE iz kateregakoli vira financiranja.*

Predlagamo zmanjšanje na 0.1FTE.

ODGOVOR:

V 11 % je velikost celotnega ERC področja manjša od 0,2 FTE, zato smo to omejitev umaknili. Skupno število dosežkov je 2,5 x FTE_p, kjer FTE_p pomeni FTE področja pri prejemniku, zaokroženo navzgor. Pri posameznem dosežku se izpostavi en posamezni avtor, soavtor ali soustvarjalec, ki je lahko na posameznem področju izpostavljen največ petkrat.

Pri izvedbi vsebinskega spremljanja in nadzoru izvajanja stabilnega financiranja na podlagi evalvacij po ERC področjih se lahko upošteva izjemoma tudi druge zaposlene raziskovalce, ki niso člani programskih skupin. Četudi so pri vključevanju raziskovalcev v raziskovalne skupine, oblikovanju, preoblikovanju, ustanavljanju in ukinjanju raziskovalnih programov RO popolnoma avtonomne, pa so spremembe programskih skupin prejemniki stabilnega financiranja zavezani sporočati v roku 30 dni na ARIS. V drugem pogodbenem obdobju bo ARIS kot upravičene osebe za izvor dosežkov upošteval zaposlene na RO, ki so hkrati tudi sodelujoči v posamični RO. V primeru hitrih prehodov raziskovalca med RO ali množičnih vzporednih zaposlitev raziskovalca se lahko zgodi, da bo na račun dela istega raziskovalca in njegove zaposlitve v različnih RO prijavljen isti dosežek. ARIS tej možnosti ne oporeka, saj kaže na način organiziranosti slovenskega raziskovalnega okolja.

- tretji odstavek 12. člena v zvezi s tem, *da je skupno število dosežkov največ 2,5 x (FTE raziskovalcev v vseh programskih skupinah prejemnika na področju; v nadaljevanju: FTEp):*

V tem delu stavka verjetno nekaj manjka ali pa gre za napačno postavljen zaklepaj, saj iz trenutne diktice ni jasno za "2,5 x " česa gre. Prosim pojasnite oziroma dopolnite/popravite alinejo, ker je v trenutni obliki nerazumljiva.

ODGOVOR:

Gre za 2,5 x FTEp. Kaj pomeni FTEp, izhaja iz oklepaja.

- četrti odstavek 12. člena v zvezi s tem, *da ocenjevalni panel odloči, ali bo dosežke, ki niso povezani s programom, upošteval ali ne:*

Kdo sestavlja ocenjevalni panel oz. kdo so člani? Ali je morda tu mišljena "ocenjevalna skupina", torej tuji recenzenti, kar bi bilo verjetno tudi bolj smiselno.

ODGOVOR:

Mišljena je ocenjevalna skupina. Izrazoslovje smo ustrezno poenotili in popravili.

- 14. člen (ocene):

Zakaj pri številu in "imenih" ocen ne sledite uveljavljenim sistemom "odlično/zelo dobro/dobro/zadostno/nezadostno"?

ODGOVOR:

Ohranjamo oceni odlično in zelo dobro ter namesto dobro, zadostno in nezadostno uvajamo solidno in nezadostno.

- drugi odstavek 14. člena, ki določa, da se skupna ocena področja prejemnika izračuna tako, da 50 % ocene predstavlja ocena znanstvene odličnosti, 25% ocene predstavlja ocena družbenega vpliva in 25% ocene predstavlja ocena viabilnosti:

Zakaj obraten vrstni red kot v 2. alineji člena 13?

ODGOVOR:

Hvala za komentar, smo popravili vrstni red navedb, tako da je besedilo zdaj poenoteno.

- drugi odstavek 18. člena glede tega, da prejemnik sestavi poročilo o samoevalvaciji v slovenskem in angleškem jeziku:

Sprašujemo se, čemu dvojno delo priprave poročila v dveh jezikih?

ODGOVOR:

ARIS bo preveril, ali obstaja možnost uporabe samo angleškega jezika pri Ministrstvu za kulturo, kot resornim ministrstvom.

- Peti odstavek 31. člena, ki določa, da če prejemnik znotraj RSF izvaja raziskave, mora za to ustanoviti modelni program, ki ga ustanovi za poizkusno izvajanje raziskav, na podlagi katerih se lahko pozneje vzpostavijo novi raziskovalni programi (v nadaljnjem besedilu: protoprogram) in o tem obvestiti ARIS v rokih in na obrazcih, kot veljajo za spremembe raziskovalnih in infrastrukturnih programov; ARIS ta del financira v okviru pravil, ki veljajo za financiranje PSF-PR. Letno obremenitev članov, ki izvajajo protoprogram, prejemnik poroča v PRU.

Predlagamo, da se ta alineja briše. Razen v primeru, če je mišljena kot nadaljevanje 4. alineje (kar iz trenutne dikcije ni razvidno!, saj gre za dve ločeni alineji). Trenutna dikcija ROjem precej zveže roke pri tem, za kaj lahko uporabljamo sredstva RSF, saj bo morala RSF, skladno s to alinejo, za vse "raziskave" organizirati kot protoprogram; poleg tega ni jasno ali bo ARIS ta "protoprogram" potem tudi kako drugače financiral in ga ocenjeval tako, kot ostale programe?

ODGOVOR:

Dikcijo smo popravili, da bi bila bolj vključujoča, torej da je jasno, da prejemnik lahko sredstva RSF-O nameni za raziskave, a mora za to ustanoviti protoprogram. Vsebina protoprograma je lahko poizkusno izvajanje raziskav ali raziskave za preverjanje konceptov, aktualne raziskave itd., na podlagi katerih se lahko pozneje vzpostavijo novi raziskovalni programi (ali pa tudi ne). ARIS je zavezan spremljati izvajanje raziskav tudi v okviru RSF. V ta namen se ustanovi protoprogram in se evidentira na ARIS, da je mogoče spremljati raziskovalne obremenitve raziskovalca, ki je zakonsko omejena na 1700 ur, odgovoren za spremljanje le-te pa je ARIS. Razporejanje financiranja med stebri in ekonomskimi nameni ter vsebina in modus delovanja protoprograma je v pristojnosti institucij, ki so pri tem avtonomne ob upoštevanju določb Uredbe in zakona.

- Četrty odstavek 32. člena, ki določa, da prijave PNR ocenjujejo tuji recenzenti:

Sprašujem se, zakaj nam tuji recenzenti ocenjujejo raziskave Programa nacionalnih raziskav, ki naj bi bile pomembne predvsem na nacionalnem nivoju? Ali so kriteriji prilagojeni naravi nacionalnim raziskavam, za katere smo v preteklosti dejali, da gre za "raziskave nacionalnega pomena", ki nimajo t.i. mednarodne dodane vrednosti vendar so pomembni za Slovenijo in ne morejo biti del temeljnih raziskav. Predlagamo, da je vsaj en recenzent v primeru ocenjevanja PNR domač.

ODGOVOR:

Za potrebe raziskovanja tematik, značilnih za Republiko Slovenijo, vlada na predlog ministrstva, pristojnega za znanost, določi tematike za programe nacionalnih raziskav in obseg sredstev za ta namen. Nabor tematik mora biti skladen s prioritetskimi področji, opredeljenimi v strateških dokumentih države.

Recenzenti torej ne določajo prioritetskih tematik. Za določanje področij le teh je odgovorno MVZI. Naloga recenzentov je oceniti kvaliteto prijave.

KOMENTARJI IN VPRAŠANJA

(IER – Inštitut za ekonomska raziskovanja, dr. Damjan Kavaš)

- 1. alineja 1. člena, ki določa, da ta akt ureja evalvacije v okviru stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti prejemnikov stabilnega financiranja:

Institucionalna evalvacija je načeloma širša od stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti, mogoče bi bilo bolj pravilno evalvacije prejemnikov stabilnega financiranja.

ODGOVOR:

Dikcijo smo popravili v: »evalvacije v okviru stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: stabilno financiranje) prejemnikov stabilnega financiranja, tudi v delu, kjer se širše evalvirajo delovanje prejemnika.«.

- 2. člen (pomen izrazov):

Predlagamo, da tu tudi obrazložite kratice (npr. PSF-O, ISF-O). Vemo, da se nanašajo na druge pravne akte, ampak vseeno.

ODGOVOR:

Predlog je utemeljen in smo ga upoštevali.

- Priloga 1 glede tega, da ocenjevalni paneli uporabljajo kazalnike za ocenjevanje družbenega vpliva na podlagi vpliva, spremembe ali koristi za: ozaveščenost, sposobnost, uspešnost; pri občinstvu, skupnosti, državljanih, organizacijah in posameznikih; na kateri geografski ravni (regionalno, nacionalno ali mednarodno):

Dodati bi bilo potrebno oblikovalce politik (policy makers), gospodarstvo, civilna družba. Kazalnike in merila v Prilogi 1 bi bilo potrebno bolj podrobno opredeliti.

ODGOVOR:

Predlog je utemeljen in smo ga upoštevali.

- Priloga 1 glede kazalnika *Kakovost in dostopnost raziskovalne in infrastrukture*:

Kako se opredeli dostopnost, je nejasno. Po tem kazalniku bodo na slabšem manjši prejemniki stabilnega financiranja, predvsem s področja družboslovja in humanistike.

ODGOVOR: Kazalniki in merila v okviru kriterija Viabilnost so se spremenili in so razvidni v okviru Priloge 1.

- Priloga 1 glede merila *Kakovost komuniciranja znanstvene vednosti v javnosti*:

Kako se meri kakovost komuniciranja? Je to obseg komuniciranja v smislu števila komunikacijskih aktivnosti ali gre tudi za merjenje vpliva komunikacije na znanost, deležnike (politični odločevalci, gospodarstvo, regionalne organizacije, občine, mednarodne organizacije ...), širšo družbo? Izraz znanstvena vednost nam ni razumljiv.

ODGOVOR:

Kazalniki in merila v okviru kriterija Viabilnost so se spremenili in so razvidni v okviru Priloge 1.

- Priloga 3 glede *Reference vpliv: Navedba referenc glede doseženega vpliva (dokumentacija, ki dokazuje obstoj nastalega vpliva, študije, objave, zakoni)*:

Predlagamo, da se doda: strategije, nacionalni programi, akcijski načrti, pravilniki, navodila.

ODGOVOR:

Dodano.

- Priloga 1 glede *profila kakovosti*: V splošnih profilih kakovosti je prikazan delež raziskovalne dejavnosti v predloženi vlogi, ki ustreza opredelitvam na vsaki ravni z oceno A, B, C ali D, ki se pri izračunu profila kakovosti pretvorijo v 4, 3, 2 ali 1:

Je to povezano z naslednjo alinejo, kjer pa so uteži ocen kakovosti drugačne - A=4, B=2, C=1 in D=0)?

ODGOVOR:

Uteži smo poenotili na 4,2,1, in 0, in imajo v splošnem lahko vrednost od 0 do 4, konkretna izbira za izvedbo evalvacije je 4,2,1,0. Izbira je posledica zavedanja, da je potrebno odličnost (A=4) nagraditi (odličnost bi npr. izostrili z uporabo uteži 4, 1, 0, 0). Številčne ocene za znanstveno perspektivo ter viabilnost smo določili na 4 za oceno A, 2 za oceno B, 1 za oceno C in 0 za oceno D.

KOMENTARJI IN VPRAŠANJA

(Urbanistični inštitut RS, dr. Igor Bizjak)

- Sedmi odstavek 9. člena, ki določa, da morajo biti vsi dosežki, ki so bili financirani iz javnih sredstev v deležu več kot 50 %, objavljeni v odprtem dostopu z dnevom objave:

Ali tudi 50 %? Več kot 50 % namreč ni tudi 50 %. Veliko projektov ARIS-a (na primer skoraj vedno projekti s področja urbanizma) pa je sofinanciranih polovično, torej 50-odstotno.

ODGOVOR:

Pripomba je utemeljena. Trenutna dikcija ni pravilna. Namesto tega smo navedli »najmanj v višini 50%,« kakor določa tudi 41. člen ZZrID in 2. člen Uredbe o odprti znanosti.

- 3. alineja prvega odstavka 12. člena, ki ureja *poročila vpliva, ki prikazujejo družbeni vpliv na različnih področjih (npr. političen, pravni, zdravstveni, kulturni, tehnološki, družbeni, ekonomski, okoljski vpliv)*:

Predlog, da se v oklepaj doda prostorski vpliv.

ODGOVOR:

Predlog je sprejet, 12. člen je ustrezno popravljeno, da vključuje tudi prostorski vpliv.

- Drugi odstavek 17. člena glede *obravnave širšega družbeno-ekonomskega vpliva v okviru samoevalvacije*:

Če se bodo vplivi podrobneje opredeljevali, kot je predlagano, je treba nujno tudi upoštevati vpliv za slovenski prostor. Slovenska znanost je tudi zato, da pomaga pri soočanju z različnimi (npr. družbenimi) izzivi v slovenskem prostoru (oskrba s stanovanji, poplavna varnost, demografski in podnebni izzivi ipd.).

ODGOVOR:

Hvala za komentar, ki smo ga upoštevali in je zajet v Prilogi 1.A. Z navedbo prostorskega vpliva v 12. členu je zdaj to izrecno omogočeno.

- 2. točka prvega odstavka 20. člena glede *družbenega vpliva in gospodarskega vpliva*:

Pri jasnejšem opredeljevanju, je treba nujno upoštevati/navesti vplive na slovenski prostor.

ODGOVOR:

Ker družbeno-ekonomski vpliv z vašim popravkom že zajema izrecno tudi prostorski vpliv, menimo, da je vaši pripombi zadoščeno. Glejte komentar pri prejšnji točki.

- Priloga 3, glede *podrobnosti o vplivu*:

V besedilo »Poročila vpliva lahko prikazujejo družbeni vpliv na različnih področjih (politični, pravni, zdravstveni, kulturni, tehnološki, družbeni, ekonomski, okoljski vpliv),« se v oklepaju doda »prostorski vpliv«.

ODGOVOR: Predlog je sprejet in Priloga 3 je popravljena.

- Priloga 3 glede *referenc vpliva*:

V besedilo »Navedba referenc glede doseženega vpliva (dokumentacija, ki dokazuje obstoj nastalega vpliva, študije, objave, zakoni)« se pred zaklepajem doda besedilo »ali drugi dokumenti na različnih ravneh odločanja, pojavitev v medijih«

ODGOVOR:

Predlog je sprejet in Priloga 3 je popravljena.

- Priloga 5, točka II (*dosežki družbenega vpliva*):

Predlagamo, da se doda naslednje alineje:

- Zakoni in drugi dokumenti na različnih ravneh odločanja
- Pojavitve v medijih
- Uredništvo strokovnih publikacij in številke

ODGOVOR:

Predlog je sprejet. Ob tem poudarjamo, da seznam iz točke II ni izčrpen, kar pomeni da so dosežki družbenega vpliva navedeni zgolj primeroma, zato dosežki, ki niso izrecno navedeni, niso izključeni. Smo pa možne vplive prenesli v Prilogo 3, v izogib nesporazumom.

KOMENTARJI IN VPRAŠANJA

(Zavod za gradbeništvo Slovenije, Petra Horvat)

- Drugi odstavek 12. člena, ki določa da so *dosežki, ki se upoštevajo pri ocenjevanju posameznih ocenjevanih enot navedeni v Prilogi 5, ki je sestavni del tega splošnega akta; upoštevajo se dosežki raziskovalcev, ki so v povprečju pri delu ocenjevalne enote v ocenjevalnem obdobju pri prejemniku delovali vsaj z minimalnim deležem 0,2 FTE iz kateregakoli vira financiranja*:

A to pomeni povprečno 0,2 FTE letno ali 0,2 FTE tekom ocenjevalnega obdobja? Ali se štejejo vsi ki so vsaj 0,2 FTE zaposleni pri prejemniku?

ODGOVOR:

V 19 primerih od 170 pojavnosti 55 prejemnikov stabilnega financiranja v različnih ERC panelih (11 %) je velikost celotnega ERC področja manjša od 0,2 FTE, zato smo to omejitev umaknili. Skupno število dosežkov je 2,5 x FTE,

kjer FTE_p pomeni FTE področja pri prejemniku), zaokroženo navzgor. Pri posameznem dosežku se izpostavi en posamezni avtor, soavtor ali soustvarjalec, ki je lahko na posameznem področju izpostavljen največ petkrat.

Pri izvedbi vsebinskega spremljanja in nadzoru izvajanja stabilnega financiranja na podlagi evalvacij po ERC področjih se lahko upošteva izjemoma tudi druge zaposlene raziskovalce, ki niso člani programskih skupin. Četudi so pri vključevanju raziskovalcev v raziskovalne skupine, oblikovanju, preoblikovanju, ustanavljanju in ukinjanju raziskovalnih programov RO popolnoma avtonomne, pa so spremembe programskih skupin prejemniki stabilnega financiranja zavezani sporočati v roku 30 dni na ARIS. V drugem pogodbenem obdobju bo ARIS kot upravičene osebe za izvor dosežkov upošteval zaposlene na RO, ki so hkrati tudi sodelujoči v posamični RO. V primeru hitrih prehodov raziskovalca med RO ali množičnih vzporednih zaposlitev raziskovalca se lahko zgodi, da bo na račun dela istega raziskovalca in njegove zaposlitve v različnih RO prijavljen isti dosežek. ARIS tej možnosti ne oporeka, saj kaže na način organiziranosti slovenskega raziskovalnega okolja.

- Tretji odstavek 12. člena, ki določa, da je *skupno število dosežkov je največ 2,5 x (FTE raziskovalcev v vseh programskih skupinah prejemnika na področju; v nadaljevanju: FTE_p)*.

FTE katerega leta bo upoštevan?

ODGOVOR:

FTE področja posameznega prejemnika je vsota FTE raziskovalcev z doktoratom v zadnjem letu, za katerega so zbrani podatki vseh raziskovalnih programov posameznega prejemnika na področju iz poročil o letni razporeditvi raziskovalnih ur (PRU).

- Šesti odstavek 12. člena glede *skupnega števila FTE področja:*

FTE v letu pred ocenjevanjem ali povprečni FTE v obdobju ocenjevanja? Prosimo pojasnilo.

ODGOVOR:

Glej odgovor na prejšnje vprašanje.

- Peti odstavek 26. člena, ki določa, da sta *mentor in mladi raziskovalec v obdobju financiranja mladega raziskovalca izjemoma lahko člana različnih programskih skupin:*

Lepo prosimo za praktičen primer. Kakšne so omejitve?

ODGOVOR:

Splošni akt o omejitvah ne govori. Priporočljivo in smiselno je, da sta mentor in mladi raziskovalec v isti programski skupini. Splošni akt dopušča utemeljene izjeme.

- četrti odstavek 31. člena, ki določa, da *prejemnik lahko sredstva RSF-O nameni tudi za poskusno izvajanje raziskav, za katere lahko kasneje ustanovi nov program:*

Ali so vse raziskave v okviru RSF protoprogrami? Na ZAG smo vpeljali sistem prebojnih raziskovalnih projektov, ki so namenjeni krepitvi kariere mlajših raziskovalcev z namenom določanja kariernih sider in bolj ciljanega kariernega razvoja. To verjetno ne spada med protoprograme?

ODGOVOR:

Dikcijo smo popravili, da bi bila bolj vključujoča, torej da je jasno, da prejemnik lahko sredstva RSF-O nameni za raziskave, a mora za to ustanoviti protoprogram. Vsebina protoprograma je lahko poizkusno izvajanje raziskav ali raziskave za preverjanje konceptov, aktualne raziskave itd., na podlagi katerih se lahko pozneje vzpostavijo novi raziskovalni programi (ali pa tudi ne). ARIS je zavezan spremljati izvajanje raziskav tudi v okviru RSF. V ta namen se ustanovi protoprogram in se registrira na ARIS, da je mogoče spremljati obremenitev raziskovalca, ki je zakonsko omejena na 1700 ur, odgovoren za spremljanje le-te pa je ARIS. Razporejanje financiranja med stebri in ekonomskimi nameni ter vsebina in modus delovanja protoprograma je v pristojnosti institucij, ki so pri tem avtonomne ob upoštevanju določb Uredbe in zakona.

- Peti odstavek 31. člena v delu, ki pravi, da *letno obremenitev članov, ki izvajajo protoprogram, prejemnik poroča v PRU:*

Samo protoprograme? Za neraziskovalno delo, krito iz RSF, ni treba poročati v PRU?

ODGOVOR:

Tako je, za neraziskovalno delo, krito iz RSF, ni potrebno poročati v PRU.

- Priloga 1 glede izračuna ocene kakovosti v delu, ki pravi, da so v izračunu upoštevani dosežki raziskovalcev vključenih v programsko skupino, ki imajo minimalno 0,1 FTE:

Ali je to skladno z 12. členom, kjer je določeno, da se upoštevajo dosežki raziskovalcev, ki so v povprečju pri delu ocenjevane enote v ocenjevalnem obdobju pri prejemniku delovali vsaj z minimalnim deležem 0,2 FTE iz kateregakoli vira financiranja. Prosimo preverite ali je potrebno poenotiti.

ODGOVOR:

V 11 % je velikost celotnega ERC področja manjša od 0,2 FTE, zato smo to omejitev umaknili. Skupno število dosežkov je $2,5 \times FTE_p$, kjer FTE_p pomeni FTE področja pri prejemniku, zaokroženo navzgor. Pri posameznem dosežku se izpostavi en posamezni avtor, soavtor ali soustvarjalec, ki je lahko na posameznem področju izpostavljen največ petkrat.

Pri izvedbi vsebinskega spremljanja in nadzoru izvajanja stabilnega financiranja na podlagi evalvacij po ERC področjih se lahko upošteva izjemoma tudi druge zaposlene raziskovalce, ki niso člani programskih skupin. Četudi so pri vključevanju raziskovalcev v raziskovalne skupine, oblikovanju, preoblikovanju, ustanavljanju in ukinjanju raziskovalnih programov RO popolnoma avtonomne, pa so spremembe programskih skupin prejemniki stabilnega financiranja zavezani sporočati v roku 30 dni na ARIS. V drugem pogodbenem obdobju bo ARIS kot upravičene osebe za izvor dosežkov upošteval zaposlene na RO, ki so hkrati tudi sodelujoči v posamični RO. V primeru hitrih prehodov raziskovalca med RO ali množičnih vzporednih zaposlitev raziskovalca se lahko zgodi, da bo na račun dela istega raziskovalca in njegove zaposlitve v različnih RO prijavljen isti dosežek. ARIS tej možnosti ne oporeka, saj kaže na način organiziranosti slovenskega raziskovalnega okolja.

KOMENTARJI IN VPRAŠANJA

(Kemijski inštitut, prof. dr. Gregor Anderluh)

Uvodoma želimo izpostaviti, da bi smisel stabilnega financiranja moral biti zagotavljanje trajnega in stabilnega financiranja odličnih raziskovalk in raziskovalcev. V principu bi moral sistem financirati podoben delež uveljavljenih raziskovalk in raziskovalcev, npr. v nazivu znanstvenega sodelavca ali vsaj vse višje znanstvene sodelavce in svetnike. Poleg sredstev za uveljavljene raziskovalce, mora stabilno financiranje zagotavljati tudi sredstva za usposabljanje mlajših raziskovalcev (pr. 20 %). Primerjalno gledano, je smiselno delež stabilnega financiranja za raziskovalce iz univerz nižji, saj le-te večji del sredstev za eksistenco in raziskave prejmejo v okviru financiranja visokega šolstva. Normalizacija na delež FTE iz sredstev ARIS zato ni ustrezna oz. bi jo bilo potrebno primerno spremeniti.

ODGOVOR:

Pri izračunu indeksa kakovosti po področju se FTE ne uporablja več, uporabi pa se pri uteženem povprečju pri izračunu indeksa kakovosti prejemnika.

- 5. člen (pogoji za vstop v sistem stabilnega financiranja):

Predlagamo, da je določba predmet pravilnika o stabilnem financiranju.

ODGOVOR:

Pripomba nam ni čisto razumljiva. Na podlagi petega odstavka 80. člena ZZrID se podrobnejša opredelitev načina preverjanja pogojev za vstop v stabilno financiranje določi v splošnem aktu ARIS, torej v podzakonskem aktu, ki ga ARIS sprejme v okviru izvajanja javnih pooblastil na podlagi ZZrID. Splošni akt, ki je predmet te javne razprave, ureja evalvacije in izvajanje stabilnega financiranja (je akt o stabilnem financiranju), zato je umestitev 5. člena v ta splošni akt pravilna in potrebna.

- Osmi odstavek 6. člena glede tega, da *novi prejemnik vstopi v sistem stabilnega financiranja v letu, ki sledi letu evalvacije po področjih*.

Ali je to v skladu z ZZrID?

ODGOVOR:

Ni v nasprotju z zakonom.

- Tretji odstavek 8. člena, ki določa, da *evalvacije po področjih potekajo na podlagi javnega poziva, ki ga ARIS objavi na svoji spletni strani, in sicer lahko potekajo vsako leto, razen v zadnjem letu pogodbenega obdobja, v katerem poteka postopek pogajanj za sklenitev pogodbe o stabilnem financiranju ter v letu pred njim*:

Menimo, da je sistem evalvacij področij prezapleten. Sistem mora biti zasnovan na način, da je pregleden, da omogoča enostavno preveritev in preizkus. Menimo, da predlog teh potrebnih elementov ne vsebuje. Predlog po našem videnju predstavlja časovno in izvedbeno izjemno zahtevno delo, ki ga bo moral opraviti ARIS. Pri področjih, ki se bodo presojala na začetku programskega obdobja, je predvideno, da bo inštitutska evalvacija opravljena na več let starih podatkih. Menimo, da je v luči hitrega razvoja in sprememb na področju znanosti to neprimerno ter ne bo odražalo dejanskega stanja. Menimo, da bi bilo vsa področja potrebno ocenjevati v okviru

enega leta ali največ dveh let pred inštitutsko evalvacijo. Tako bi evalvacija področij lahko predstavljala primerno podlago za institucionalno evalvacijo, kar v primeru trenutnega predloga ni zagotovljeno.

ODGOVOR:

Se strinjamo, zato predlog splošnega akta ne določa, da bi ARIS moral izvajati ocenjevanja na način kot doslej, torej vsako leto del raziskovalne produkcije. Aktivno preverjamo možnost, da bi za vsa področja panelov ERC namesto vsako leto nekaj področij, izvedli celoten cikel za vsa ERC področja hkrati, da bi bili podatki tudi časovno poenoteni. Tudi ARIS meni, da bi bil takšen način izvajanja evalvacij bolj primeren, transparenten in zanesljiv.

- Prvi odstavek 9. člena, ki določa, da je *minimalni letni obseg programa 1 FTE (brez FTE mladih raziskovalcev) in ga morajo poleg vodje programa izvajati najmanj trije raziskovalci z doktoratom znanosti:*

Menimo, da je omejitev na 1 FTE postavljena bistveno prenizko. |

ODGOVOR:

Takšna je bila omejitev v sedaj veljavnem Splošnem aktu o stabilnem financiranju, ki je bila usklajena med RO, ARRS in MVZI. V kolikor bi se doseglo novo soglasje, lahko prag dvignemo, vendar je ob ugotovitvi, da je 11 % področij ERC, ki delujejo na posamičnih RO manjša od 0,2 FTE, morda to nekoliko preuranjena omejitev.

Seveda pa lahko vsaka institucija v svojem aktu prejemnika stabilnega financiranja določi, da je pri njej minimalna velikost programa višja. Obenem izpostavljamo mnenje, da bo evalvacija po področjih inherentno pripeljala do poenotenja aktivnosti na institucijah, saj novi način evalviranja ne bo več spodbujal nepreglednega drobljenja, ampak sodelovanje.

- Tretji odstavek 9. člena, ki določa, da *prejemnik lahko v okviru stabilnega financiranja ustanovi nov program, preoblikuje obstoječi program ali ukine program v delu, ki poteka pri prejemniku; preoblikovanje programa je lahko združitev, razdružitev ali kombinacija navedenih načinov preoblikovanja; prejemnik mora vse spremembe po tem členu sporočiti ARIS v 30 dneh od nastale spremembe; spremembe veljajo praviloma od 1. januarja tekočega leta dalje:*

Predlagamo, da se zadnja poved izbriše in da prejemniki niso omejeni z datumom, ko lahko spremembe uveljavljajo. Dikcija, ki omogoča spremembe praviloma s 1. januarjem tekočega leta, menimo, da ni potrebna.

ODGOVOR:

Se strinjamo. Dikcijo smo skladno z vašo navedbo umaknili.

- Prvi odstavek 11. člena, ki določa, da *nabor članov ocenjevalne skupine ARIS pripravi predlog za evalvacijo po področjih iz nabora recenzentov ARIS po postopku, ki ga določa splošni akt ARIS, ki ureja ocenjevalni postopek za projektni razpis:*

Menimo, da namen določbe in razlogi za tovrstno ureditev niso jasni.

ODGOVOR:

Navedeni odstavek je bil črtan.

- Drugi odstavek 11. člena, ki določa, da *za izvedbo evalvacije po področjih, ZSA imenuje najmanj dva in Inovacijski svet ARIS imenuje enega člana ocenjevalne skupine, ki jo sestavljajo najmanj trije neodvisni tuji recenzenti za vsako področje; pri ocenjevanju področja v ocenjevalni skupini sodeluje tudi recenzent iz sekundarnega področja programov, ki so predmet evalvacije po področjih:*

Delež aktivnosti, ki je znotraj programskih skupin namenjen inoviranju je relativno majhen, zato ne vidimo upravičljivih razlogov, da bi bil eden izmed članov imenovan s strani ISA oz. bi bilo smiselno člana ISA v evalvacije vključiti v vlogi opazovalca. Takšna sestava ocenjevalne skupine bi bila primerna le v primeru ocenjevanja aplikativnih programov.

ODGOVOR:

Komentar je upravičen. Predlog splošnega akta smo popravili tako, da se člen zdaj glasi: »Za izvedbo evalvacije po področjih, ZSA na predlog področnih ZSV in po posvetu z ISA imenuje – člane ocenjevalne skupine, ki jo sestavljajo najmanj trije neodvisni tuji recenzenti za vsako področje. ZSV pri predlogu članov upošteva tudi njihovo ekspertizo na morebitnih sekundarnih področjih. Ocenjevalna skupina ima člane in predsednika, ki ga imenuje ZSA.«.

Obenem opozarjamo, da v ISA ne sodelujejo predstavniki največjih raziskovalnih inštitutov, ki so glavni nosilci inovacijske dejavnosti. Menimo, da predlog, da recenzente imenuje ZSA in ne ekspertno telo, predstavlja potencialen konflikt interesov.

ODGOVOR:

Menimo, da v vsakem primeru v Sloveniji, ne glede na to, ali govorimo o ZSA, ZSV, ad hoc ekspertnih telesih itd. situacija lahko predstavlja potencialen konflikt interesov, ki ni rešljiv na način, da ustanovljamo vedno nova telesa, ki naj bi bila bolj neodvisna (niso), ampak v tem, da z obstoječimi delujemo na način, da se zavedajo svojih odgovornosti in pristojnosti. Vsi sodelujoči v telesih ARIS so vezani s pogodbami, ki opredeljujejo tudi ravnanje v primeru konflikta interesov.

- 3. točka prvega odstavka 12. člena, ki govori o študijah vpliva, ki prikazujejo družbeni vpliv na različnih področjih (npr. političen, pravni, zdravstveni, kulturni, tehnološki, družbeni, ekonomski, okoljski vpliv); opredelitev viabilnosti, vključno z infrastrukturno dejavnostjo, in razvojem kadrov, izvajanjem usposabljanja mladih raziskovalcev ter nacionalno in mednarodno vpetostjo:

Menimo, da je potrebna podrobnejša preučitev in izvedba simulacije izvajanja določbe v praksi.

ODGOVOR:

Simulacije so bile seveda izvedene. Se strinjamo, da je potrebno dodatno izvesti pilotno ocenjevanje brez finančnih posledic, iz katerega bodo po analizi in diskusiji vseh vpletenih jasno razvidne morebitne pomanjkljivosti.

- Drugi odstavek 12. člena, ki določa da se upoštevajo dosežki raziskovalcev, ki so v povprečju pri delu ocenjevalne enote v ocenjevalnem obdobju pri prejemniku delovali vsaj z minimalnim deležem 0,2 FTE iz kateregakoli vira financiranja:

Menimo, da bi se bilo smiselno omejiti le na dosežke, raziskovalcev, ki so pri delu ocenjevalne enote v ocenjevalnem obdobju pri prejemniku delovali vsaj z minimalnim deležem 0,2 FTE iz programskega vira financiranja.

ODGOVOR:

V 11 % je velikost celotnega ERC področja manjša od 0,2 FTE, zato smo to omejitev umaknili. Skupno število dosežkov je $2,5 \times FTE_p$, kjer FTE_p pomeni FTE področja pri prejemniku, zaokroženo navzgor. Pri posameznem dosežku se izpostavi en posamezni avtor, soavtor ali soustvarjalec, ki je lahko na posameznem področju izpostavljen največ petkrat.

Pri izvedbi vsebinskega spremljanja in nadzoru izvajanja stabilnega financiranja na podlagi evalvacij po ERC področjih se lahko upošteva izjemoma tudi druge zaposlene raziskovalce, ki niso člani programskih skupin. Četudi so pri vključevanju raziskovalcev v raziskovalne skupine, oblikovanju, preoblikovanju, ustanavljanju in ukinjanju raziskovalnih programov RO popolnoma avtonomne, pa so spremembe programskih skupin prejemniki stabilnega financiranja zavezani sporočiti v roku 30 dni na ARIS.

Ali določba omogoča, da lahko program prikaže tudi manj kot $2,5 \times FTE$ dosežkov?

ODGOVOR:

Predlog splošnega akta smo prilagodili tako, da določa, da prejemnik odda točno $2,5 \times FTE_p$ dosežkov, kjer FTE_p pomeni FTE področja pri prejemniku, zaokroženo navzgor. Pri posameznem dosežku se izpostavi en posamezni avtor, soavtor ali soustvarjalec, ki je lahko na posameznem področju izpostavljen največ petkrat.

Menimo, da ni smiselno upoštevati tudi dosežkov raziskovalcev iz tujine, ki so navedeni v programski skupini. V kolikor se predvideva upoštevanje katerihkoli virov financiranja (in ne le programskega vira), bi lahko prišlo do vključevanja npr. partnerjev na mednarodnih projektih ter do fiktivnega vključevanja dela odličnih tujih raziskovalcev (nobelovcev ipd.)

ODGOVOR:

V drugem pogodbenem obdobju (prehodna določba) bo ARIS kot upravičene osebe za izvor dosežkov upošteval zaposlene na RO, ki so hkrati tudi sodelujoči v posamični RO. V primeru hitrih prehodov raziskovalca med RO ali množičnih vzporednih zaposlitev raziskovalca se lahko zgodi, da bo na račun dela istega raziskovalca in njegove zaposlitve v različnih RO prijavljen isti dosežek. ARIS tej možnosti ne oporeka, saj kaže na način organiziranosti slovenskega raziskovalnega okolja.

Menimo, da je potrebno vzpostaviti mehanizem, ki preprečuje tovrstna prirejanja.

ODGOVOR:

ARIS si želi, da bi raziskovalci delovali etično in v skladu z njihovo raziskovalno integriteto, kar je bilo upoštevano tudi pri pripravi tega splošnega akta.

Predlagamo, da se upošteva le dosežke, v katerih je izrecno navedeno financiranje ARIS ter afiliacija slovenske raziskovalne ustanove.

ODGOVOR:

Besedilo je bilo spremenjeno oz. dopolnjeno, da se glasi: »Vsak dosežek lahko pri posameznem prejemniku na posameznem področju nastopa samo enkrat; publikacij, ki ne navajajo afilacije prejemnika, šifre programa ter naziva sofinancerja, skladno s pogodbo o sofinanciranju, se ne upošteva.«.

Obenem je predvideno, da se v prvem pogodbenem obdobju (za izvedbo pilotne evalvacije) pri izvedbi vsebinskega spremljanja in nadzoru izvajanja stabilnega financiranja na podlagi evalvacij po ERC področjih v prvem programskem obdobju lahko upošteva izjemoma tudi druge zaposlene raziskovalce, ki niso člani programskih skupin, ter publikacije, ki navajajo afilacijo prejemnika ter naziva sofinancerja, ne pa šifre programa. V drugem pogodbenem obdobju (t.j. z začetkom leta 2028), bo splošni akt v veljavi dovolj dolgo, da bodo v vmesnem času RO lahko ustrezno uredile svoje programske skupine na način, da bodo odražale dejansko stanje sodelovanja.

Za vsak dosežek je potrebno navesti, kakšna je bila vloga članov programske skupine pri dosežku — vodilno, korespondenčno avtorstvo, izvedba ključnih eksperimentov, prispevek vzorcev ipd. Menimo, da je nujno vzpostaviti sistem, ki bo vzpodbujal dosežke, v katerih imajo člani programske skupine vodilno vlogo. Nature Index npr. upošteva delež avtorjev posameznega dosežka iz vsake inštitucije v člankih v najbolj uglednih revijah na posameznem področju, kar sicer ne upošteva mesta avtorjev v dosežku ampak le delež avtorjev.

ODGOVOR:

Pripomba je zelo smiselna. V Strukturo poročila o dosežku (Priloga 4) smo dodali kategorijo, kot predlagate.

- Tretji odstavek 12. člena, ki določa, da je *skupno število dosežkov največ 2,5 x (FTE raziskovalcev v vseh programskih skupinah prejemnika na področju; v nadaljevanju: FTE_p)*:

Smiselno bi bilo specificirati največje število dosežkov, ki jih ocenjujejo recenzenti za vsak program. Menimo, da bi se bilo smiselno omejiti na maksimalno do 15 dosežkov, s čemer bi spodbujali kvaliteto namesto količine objav.

ODGOVOR:

Skupno število dosežkov je 2,5 x FTE_p, kjer je FTE_p FTE področja pri prejemniku, zaokroženo navzgor. Menimo, da bi omenjeno število 15 dosežkov v močno neenakopraven položaj postavilo manjše prejemnike (n.p 3 FTE) v primerjavi z velikimi (> 50 FTE).

- Četrti odstavek 12. člena, ki določa, da *vsak dosežek lahko pri posameznem prejemniku nastopa samo enkrat; ocenjevalni panel odloči, ali bo dosežke, ki niso povezani s programom, upošteval ali ne:*

Menimo, da ni smiselno, da se vključujejo dosežki, ki niso povezani s programom.

ODGOVOR:

Hvala za komentar, dikcijo smo spremenili, da se glasi: »Vsak dosežek lahko pri posameznem prejemniku na posameznem področju nastopa samo enkrat; publikacij, ki ne navajajo afilacije prejemnika, šifre programa ter naziva sofinancerja, skladno s pogodbo o sofinanciranju, se ne upošteva.«. Ocenjevalni panel ne odloča več o (ne)povezanosti s programom.

- Peti odstavek 12. člena, ki določa, da *mora na dosežkih nastopati vsaj 2 x FTE raziskovalcev, vsakemu od njih se upošteva enak delež FTE, ki nastopa v izračunu v Prilogi 1:*

Ne vidimo potrebe, da bi na dosežkih nastopalo vsaj 2 x FTE raziskovalcev. Za raziskovalce iz JRO je to lahko problematično, če gre npr. za stabilno raziskovalno skupino, katere člani se bistveno ne spreminjajo. Smiselna je sprememba na vsaj toliko članov, kot je FTE-jev.

ODGOVOR:

Hvala za pripombo, določbo smo spremenili, da se glasi: »Minimalno število različnih raziskovalcev, ki morajo biti izpostavljeni na dosežkih prejemnika na posameznem področju, je enako FTE področja. Vsak dosežek se upošteva z enakim deležem.«.

- Šesti odstavek 12. člena, ki določa *največje število študij vpliva:*

Menimo, da ni potrebnih več oddanih študijev vpliva. Ne vidimo smiselnih razlogov, da bi ena študija vpliva lahko vsebovala več segmentov.

ODGOVOR:

Poročilo vpliva lahko vsebuje več segmentov, vendar mora prejemnik oddati takšno število poročil, ki ustreza njegovi velikosti na področju. Raziskovalno področje s 100 FTE bi v teoriji in praksi upravičeno moralo izkazati večje število družbenih vplivov kot raziskovalno področje z npr. 5 FTE.

- Deveti odstavek 12. člena, ki določa, da *gradivo lahko obsega tudi pregled bibliometričnih podatkov ocenjevanih enot na področju evalvacije, ki jih pripravi ARIS skladno s predlogom ocenjevalne skupine.*

Menimo, da je potrebno določbo in njen namen natančneje opredeliti.

ODGOVOR:

Prosimo za predlog, kako bi bilo po vašem mnenju ustrezno.

- 12. člen glede *omejitve največjega deleža dosežkov:*

Na javni predstavitvi predlogov aktov ARIS je bilo predstavljeno, da se omeji največji delež dosežkov, ki jih prispeva posamezen raziskovalec v evalvacijo. To predstavlja omejitev, ki nima osnove v znanstveni odličnosti. To bi lahko povzročilo, da ne bi bilo možno vključiti nekaterih najboljših dosežkov, namesto njih pa bi vključili slabše. Način organizacije programskih skupin je lahko različen in ni nujno enak model najboljši za vse.

ODGOVOR:

S komentarjem se strinjamo. Način organizacije programskih skupin je lahko različen. Ocenjevanje dopušča, da se v ocenjevanju vseh raziskovalnih programov prejemnika na istem področju z 20 FTE izpostavi dosežke zgolj štirih najmočnejših avtorjev. Način ocenjevanja se osredotoča na strukturo dosežkov po raziskovalcih, pri čemer so dovoljena odstopanja. Menimo, da je upravičeno domnevati, da na vsakih 5 FTE v skupini obstaja raziskovalec z odličnimi dosežki. V kolikor je v skupini 20 FTE zgolj 1 raziskovalec z dosežki, pa se bo to pokazalo pri ocenjevanju.

Povezava med predstavljenimi člani in dosežki je lahko vprašljiva tudi, ker, bodisi ne bi vključevali članov, ki jih več ni v skupini (npr. doktorski študenti), bodisi bi to lahko vodilo k fiktivnim prerazporeditvam tik pred evalvacijo, kot se je npr. dogajalo med REA v VB.

ODGOVOR:

Raziskovalne organizacije lahko vedno izvajajo fiktivne prerazporeditve, ARIS na to nima vpliva. Prispevki vseh, ki bi skupino zapustili (npr. doktorski študenti), a so prispevali k dosežkom v zadnjih 6 letih, so upravičeni.

- Drugi odstavek 14. člena, ki določa, da se *skupna ocena področja prejemnika izračuna tako, da 50% ocene predstavlja ocena znanstvene odličnosti, 25% ocene predstavlja ocena družbenega vpliva in 25% ocene predstavlja ocena viabilnosti.*

Predlagamo, da se skupna ocena področja prejemnika izračuna tako, da 60 % ocene predstavlja ocena znanstvene odličnosti, 25% ocene predstavlja ocena družbenega vpliva in 15% ocene predstavlja ocena viabilnosti.

ODGOVOR:

Takšen je bil tudi predlog ARIS. Spremembo deležev smo naredili na podlagi predloga Delovne skupine za prenovu splošnih aktov. V kolikor se sfera poenoti za razmerje 60:25:15, ARIS nima nobenih zadržkov.

- 15. člen glede *strukturiranega pogovora:*

Ali bo izvedeno »on-site« ocenjevanje tudi za programe ali samo za institucije? V pravilniku je potrebno to določbo bolj jasno specificirati.

ODGOVOR:

Splošni akt »on-site« obiskov niti ne zapoveduje niti ne prepoveduje. Izvedljivost »on-site« obiskov pri področnih evalvacijah bomo preizkusili v pilotnih ocenjevanjih.

-Četrty odstavek 16. člena glede tega, da *poročila o izvedenih evalvacijah po področjih obravnava in se z njimi seznanjajo ZSA in so javno objavljena na spletnih straneh ARIS:*

Iz določbe ni mogoče razbrati, ali se ZSA seznanjajo s poročilom o vseh evalvacijah, ali z vsemi evalvacijskimi poročili.

ODGOVOR:

Vprašanje je relevantno. Določbo smo popravili, da bolj jasno opredeljuje, da se ZSA obravnava in se seznanjajo s poročili o izvedenih evalvacijah po področjih, torej s 27 poročili evalvacij po področjih, v katerih so rangirane institucije na posameznih področjih in združene utemeljitve ocen ter priporočila za posamične prejemnike SF znotraj področja.

- Peti odstavek 17. člena glede tega, da *prejemnik lahko izvede samoevalvacijo kot zunanjo evalvacijo:*

Smiselno bi bilo vključiti določbe o načinu tovrstne izvedbe.

ODGOVOR:

Mislimo, da je to v pristojnosti posamične institucije, ali za zbiranje informacij in pripravo poročila najame zunanje strokovnjake ali ima za to sposobljene notranje sodelavce.

- Drugi odstavek 18. člena glede tega, da *prejemnik sestavi poročilo o samoevalvaciji v slovenskem in angleškem jeziku in ga odda ARIS v roku, določenem v pozivu iz prejšnjega odstavka; pri tem upošteva enake kriterije in kazalnike kot za evalvacijo po področjih:*

Smiselno, je, da se v okviru samoevalvacije ocenjujejo tudi drugi kriteriji.

ODGOVOR:

Ne soglašamo. Znanstvena odličnost, viabilnost in vpliv so relevantni kriteriji tako na nivoju področja panela kot celotne institucije. Seznam meril je na voljo v prilogi 1.B. Prav poenotenje kriterijev in meril predstavlja bistveno komponento preglednosti in transparentnosti ter učinkovitosti, pa tudi korektnosti ocenjevanja v zastavljenem sistemu evalvacij.

- Tretji odstavek 18. člena glede tega, da so *priporočeni obrazci za oddajo poročila enaki obrazcem za izvedbo evalvacije po področjih, ki jih ARIS objavi na spletnih straneh; prejemniki obliko poročila lahko prilagodijo svojim potrebam, mora pa zajemati vse elemente iz drugega in tretjega odstavka prejšnjega člena:*

Menimo, da ni smiselno da so obrazci enaki.

ODGOVOR:

Gre zgolj za priporočene obrazce, zato njihova uporaba ni obvezna. RO si lahko za institucionalno samoevalvacijo v skladu s svojo avtonomijo in načinom dosedanjih izvedenih zunanjih/notranjih evalvacij oblikuje gradivo po svojih potrebah.

- Četrty odstavek 18. člena, ki določa, da *ARIS objavi povzetek poročila o institucionalni samoevalvaciji na svoji spletni strani:*

Smiselno bi bilo dodati vsebino tovrstnega poročila.

ODGOVOR:

Hvala za komentar. Dodali smo zapis, da prejemniki pripravijo povzetek poročila o institucionalni samoevalvaciji po vsakokratnih navodilih ARIS.

- 21. člen, ki določa, da za *izvedbo institucionalne evalvacije ZSA in ISA imenujeta ocenjevalno skupino za vsako ERC domeno s strokovnjaki iz predstavnikov vseh področij znotraj domene; iz predsednikov ocenjevalnih skupin domen se oblikuje glavni panel, katerega naloga je usklajevanje informacij in zagotavljanje ocenjevalnih standardov med posamičnimi paneli; glavni panel poleg predsednikov posamičnih ERC domen vsebuje tudi po enega strokovnjaka za inovacije in sodelovanje z mladimi, ki ju imenuje ZSA in v ocenjevalni skupini sodelujeta kot vabljeni člana brez glasovalne pravice; glavnemu panelu predseduje glavni ocenjevalec, ki ni član nobene ocenjevalne skupine in ga soglasno potrdijo člani znanstvenih svetov ved ter imenuje ZSA:*

Menimo, da umanjka definicija, predvidoma gre za LS, SH in PE.

ODGOVOR:

Hvala za komentar. Dodali smo definicijo, da gre za vsako ERC domeno (»skladno z veljavno klasifikacijo ERC znanstvenih domen«).

- 22. člen – *Gradivo in proces institucionalne evalvacije:*

Kot je predvideno, institucionalna evalvacija v ničemer postopkovno bistveno ne odstopa od evalvacije področij in se od nje tudi vsebinsko razlikuje le v detajlih. Menimo, da ob tovrstni ureditvi ni smiselno, da se izvajata dve različni evalvaciji in da se raziskovalna aktivnost v okviru PSF lahko ovrednoti v okviru institucionalne evalvacije.

ODGOVOR:

Morda je zapis nejasen, vendar zaenkrat nismo našli možnosti za izboljšavo. V institucionalni evalvaciji se nikakor NE podvaja izvedba ocenjevalne raziskovalne aktivnosti v okviru PSF, saj se le-to podrobno izvede v ocenjevanju programov po področjih ERC. Zato predlog splošnega akta navaja v 22. členu, da »Gradivo za institucionalno evalvacijo obsega poročilo o evalvaciji po področjih in poročilo o samoevalvaciji.«.

To pomeni, da sta poročilo o evalvaciji po področjih in poročilo o samoevalvaciji vhodna podatka za institucionalno evalvacijo (in ju seveda ne izvajajo RO dvakrat, to bi bilo nesmiselno!). V procesu evalvacije se obravnava obstoječa gradiva in izvede obiske na institucijah. Na osnovi evalvacij po področjih, samoevalvacije in obiskov institucij se iz ocen po področjih za vse prejemnike pripravi ocene institucij, v skladu z Prilogo 1.F, ter priporočila za izboljšanje institucij. Delo ne samo da se ne podvaja, temveč je optimizirano na način, da rezultat ene stopnje evalvacije predstavlja vhodni podatek za drugo stopnjo, ki prvo nadgrajuje.

- Tretji odstavek 24. člena, ki določa da se *sredstva razdelijo tako, da se na začetku naslednjega pogodbenega obdobja do 10 % zneska stabilnega financiranja, ki je namenjen za ISF + PSF, v deležu, ki ga določi minister, izvzame iz delitve po prvem odstavku 25. člena zakona in se prejemnikom stabilnega financiranja dodeli na*

podlagi rezultatov institucionalne evalvacije iz 25. člena zakona. Izračuna se razmerje med oceno posameznega prejemnika in najbolje ocenjenega prejemnika in se v tolikšnem deležu izvzeti delež financiranja prejemniku vrne. Preostanek se vrne instituciji v deležu njenega začetnega deleža financiranja vsote ISF-O in PSF-O za vse prejemnike:

Menimo, da je razpon razlik v financiranju glede na dosežke programskih skupin in inštitucij (od -3 P» do +10 %) premajhen. Izračuna ob dejstvu, da zmanjšanje naj ne bi bilo nižje kot 3 % ni smiselno izvajati.

ODGOVOR:

Takšna je zakonska določba, ki v tretjem in četrtem odstavku 25. člena ZZrID določa ta procentualni razpon, v petem odstavku pa izrecno določa, da mora ARIS, v splošnem aktu določiti način izračuna dodelitve deleža sredstev in merila za opredelitev kazalnikov iz tretjega odstavka.

- **Poglavje o mladih raziskovalcih:**

Menimo, da umestitev določb glede mladih raziskovalcev ni materija, ki bi jo urejal obravnavani akt. Predlagamo, da ARIS pripravi splošni krovni akt, ki ureja stabilno financiranje, kamor naj bodo vključene tudi tematike mladih raziskovalcev, ustanavljanje programov, ipd., ločen akt pa naj opredeljuje evaluacije.

ODGOVOR:

Zgodovinsko gledano je bila materija obravnavana v enem aktu. Razumemo, da gre znotraj vprašanja stabilnega financiranja za dve različni tematiki: administrativne določbe in evalvacijo. O tem, da bi pripravili dva ločena akta, nismo razmišljali, saj je celoten akt relativno kratek in pregleden. V kolikor razen načelnega razloga obstaja tudi funkcionalen, se priporočamo za dodatne informacije.

- **31. člen, kjer je navedeno, da v kolikor se RSF namenja za raziskave, je nujna ustanovitev modelnega programa:**

Menimo, da to ni smiselno, saj se RSF lahko nameni tudi za eksploratorne raziskave, ki ne vodijo nujno v program. Ali je v tem primeru predvideno, da se v primeru uspeha na protoprogramu del sredstev iz RSF prenese v PSF, ter obenem pride do povečanja PSF? Predlagamo, da se dikcija »mora« nadomesti z »lahko« oz. da se dikcija o protoprogramih umakne iz akta.

ODGOVOR:

Dikcijo smo popravili, da bi bila bolj vključujoča, da je jasno, da prejemnik lahko sredstva RSF-O nameni tudi za poskusno izvajanje raziskav, za katere lahko kasneje ustanovi nov program ali za raziskave za preverjanje konceptov, aktualne raziskave itd.. ARIS je zavezan spremljati izvajanje raziskav tudi v okviru RSF. V ta namen se ustanovi protoprogram in ga registrira na ARIS, da je mogoče spremljati porabo ur na raziskovalca, ki je zakonsko omejena na 1700 ur, odgovoren za spremljanje le-te pa je ARIS. Razporejanje financiranja med stebri in ekonomskimi nameni ter vsebina in modus delovanja protoprograma je v pristojnosti institucij, ki so pri tem avtonomne ob upoštevanju določb Uredbe in zakona.

- **Četrty odstavek 31. člena, ki določa, da prejemnik lahko sredstva RSF-O nameni tudi za poskusno izvajanje raziskav, za katere lahko kasneje ustanovi nov program:**

Glede na avtonomijo raziskovalnih organizacij, je pričakovano, da tovrstnih določb ni potrebno posebej izpostavljati. Ne vidimo smiselnih razlogov za kognentno določbo, da mora prejemnik za izvajanje raziskav ustanoviti protoprogram. Menimo, da to ni nujen pogoj za izvajanje. Npr. raziskave za preverjanje konceptov, za aktualne raziskave (npr. kot je bilo v primeru COVID, ipd.).

ODGOVOR:

Se strinjamo in smo zapis popravili, glejte prejšnji odgovor.

- **Prvi odstavek 34. člena, ki določa, da v primeru, da minister v prvem pogodbenem obdobju stabilnega financiranja v skladu s tretjim odstavkom 25. člena zakona, določi delež financiranja za prerazporeditev med prejemniki, ki je višji od 0 %, se uporabi ocene, pridobljene pred začetkom veljavnosti tega akta. K skupni oceni evalviranega področja prispeva program v deležu FTE, ki ga izvaja na prejemnik:**

Menimo, da ni dovolj določno navedeno za katere ocene gre.

ODGOVOR:

Hvala za komentar, dikcijo smo popravili, da se glasi: »uporabi zadnje ocene programov, pridobljene pred začetkom veljavnosti tega akta. K skupni oceni evalviranega področja pri prejemniku prispeva program v deležu FTE pri prejemniku.«.

- **Priloga 1 F) IZRAČUN DODELITVE DELEŽA SREDSTEV I; PROFIL KAKOVOSTI:**

V pravilniku je navedena vsebina zapisana drugače (14. člen, drugi odstavek), kjer je predvideno 0.5 za znanstveno odličnost in 0.25 za viabilnost in družbeni vpliv.

ODGOVOR:

Predlog ARIS je bil 0,6 za znanstveno odličnost, 0,25 za družbeni vpliv in 0,15 za viabilnost. Spremembo deležev smo naredili na podlagi predloga Delovne skupine za prenovo splošnih aktov. V kolikor se sfera poenoti za razmerje 60:25:15, ARIS nima nobenih zadržkov. Za različno navajanje v dveh členih, ki je posledica spreminjanja akta, se opravičujemo, nedoslednost v zapisu je nastala na strani ARIS.

- Priloga 1 F) IZRAČUN DODELITVE DELEŽA SREDSTEV I; PROFIL KAKOVOSTI: Formula za izračun sredstev je pomanjkljiva ali napačna, (-0,25 ?)

Vpliv normalizacije dosežkov za FTE je sicer razumljiv, ker od večjega programa pričakujemo boljše rezultate, vendar normalizacija zanemarljivo, da raziskovalci na univerzah že prejmejo večino sredstev za plače iz drugega vira, ki krije v delu tudi raziskovalno delo. Na ta način akt po nepotrebnem vzpodbuja trenja med univerzami in javnimi raziskovalnimi inštituti. Slaba plat normalizacije se je pokazala v zadnjih letih prek števila mest za mladih raziskovalcev, kjer so bili inštituti v depriviligiranem položaju. Menimo, da bi bilo bolje primerjati med sabo ločeno raziskovalce oz. skupine na univerzah in raziskovanih inštitutih.

ODGOVOR:

Programe na univerzah in inštitutih se je vedno ocenjevalo, kot da so ekvivalentno financirani – FTE je ovrednoten enako na univerzah in inštitutih. Če/da niso, je problem ZViS in ZZrID, kar bi bilo potrebno urediti na zakonodajnem nivoju. Spodaj analiza in predlog ukrepanja. Cilj je transparentno vodenje dosežkov znanstvenoraziskovalne dejavnosti glede na pridobljena sredstva. Ločevanje JRZ na eni strani in univerz ter samostojnih visokošolskih zavodov na drugi strani, ne bo prineslo rešitve, saj je povezava jasna: univerze imajo na voljo dodatna sredstva za izvedbo znanstvenoraziskovalne dejavnosti v okviru sredstev, ki se jim dodeljujejo na podlagi ZViS, ki pa se ne upoštevajo pri evalvacijah znanstvenoraziskovalne dejavnosti. Obenem je delež teh sredstev na strani univerz dobro določljiv iz Meril za zmanjšanje neposredne pedagoške obveznosti posamičnih univerz, iz katerih je mogoče jasno razbrati delež raziskovalne dejavnosti, ki je financirana po ZViS. Najlažje bi bilo pravilno upoštevati FTE, ki jih imajo JRO na voljo za znanstvenoraziskovalno dejavnost. To pomeni, da bi se v kapaciteto univerz štel tudi delež, ki ga imajo za raziskave na voljo znotraj financiranja iz naslova ZViS. Glede na Merila za zmanjšanje neposredne pedagoške obveznosti je moč zaključiti, da je ta delež okvirno 30 %.

Obenem velja, da JRZ iz naslova izvajanja tržne dejavnosti tudi do faktorja 1,2 povečajo svoje število zaposlenih glede na javno službo. Tudi iz tega naslova so na voljo kapacitete, tokrat na strani JRZ, ki pomenijo potencialno večje število dosežkov (ni pa nujno, da vplivajo tudi na njihovo kakovost). Oboji, JRZ in univerze/samostojni visokošolski zavodi tudi pridobivajo sredstva iz projektov Horizonta, zaradi česar ponovno število zaposlenih oziroma kapaciteta institucije za znanstveno produkcijo raste. ARIS predlaga, da se to upošteva pri kazalnikih mednarodne vpetosti, nacionalne vpetosti itd., medtem ko se RO dopusti, da glede na svoje osnovno financiranje (stabilno financiranje) organizacija prikaže svoje najboljše dosežke, normirano na FTE stabilnega financiranja. Na tak način se odmikamo od količinske produkcije h kakovosti znanstvenoraziskovalnega dela.

ZAKONODAJA:

- Imamo dva zakona in dve vrsti RO:
 - Za univerze/samostojne visokošolske zavode: NAKVIS izvaja evalvacije in sprejema samoevalvacije kot gradiva zanje. Evalvira samo izobraževalne programe, zgolj v standardih 3. in 7. priporočil omenja tudi raziskovalno dejavnost znotraj visokošolske.
 - Za JRZ in univerze/samostojne visokošolske zavode: ARIS izvaja evalvacije programov, po novem programov po področjih panelov.
- Samoevalvacije:
 - Univerze/samostojni raziskovalni zavodi delajo samoevalvacije pogosto, praktično vsako leto (in prostovoljno).
 - JRZ doslej niso izvajale samoevalvacij oz. prva samoevalvacija po ZZrID je predvidena za 5. leto SF (2026), logika je podobna samoevalvacijski pri ZViS – samoevalvacija je osnova za evalvacijo, na osnovi katere tvoja visokošolska/znanstvena dejavnost pridobi odobritev in financiranje.

ZViS opredeljuje:

- izobraževalno dejavnost: obsega študijske programe za pridobitev izobrazbe prve, druge in tretje stopnje,
- znanstvenoraziskovalno dejavnost: obsega področja, ki jih opredeljuje zakon, ki ureja znanstvenoraziskovalno dejavnost,
- umetniško dejavnost: umetniško ustvarjanje na področju izobraževalnega in raziskovalnega dela v okviru umetniških disciplin, katerega rezultati so javno dostopni,

- podporne dejavnosti: knjižnična, informacijska, organizacijska, strokovna, upravna, dejavnost študentskih domov in druge podporne dejavnosti.

ZZrID opredeljuje:

- znanstvenoraziskovalno dejavnost kot ustvarjanje novega znanja in njegov prenos ter obsega različne aktivnosti, in sicer temeljne in aplikativne raziskave, industrijske raziskave, eksperimentalni razvoj (raziskovalni del), razvoj znanstvenih kadrov (izobraževalni del), internacionalizacijo, znanstveno komuniciranje (na primer znanstvene publikacije, monografije, konference, popularizacija znanosti), ukrepe odprte znanosti, raziskovalno infrastrukturo, raziskovalno opremo, investicije in investicijsko vzdrževanje (organizacijski del).

Oba zakona opredeljujeta znanstvenoraziskovalno dejavnost. Univerze so poleg izobraževalne dejavnosti dodatno financirane za znanstvenoraziskovalno dejavnost, pa se to ne upošteva na nivoju ocenjevanja rezultatov znanstvenoraziskovalne dejavnosti (lahko bi upoštevali višje število FTE za znanstvenoraziskovalno dejavnost iz naslova sredstev iz ZViS za univerze v evalvacijah ARIS, vendar zakonodaja tega ne predvideva, poleg tega se evalvacija ARIS usmerja v vrednotenje kakovosti, ne količine znanstvenoraziskovalnega dela).

NAZIVI

Nazive visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev skladno s 57. členom ZViS opredeljujejo visokošolski zavodi v statutih. Ti nazivi niso raziskovalni nazivi po ZZrID.

Raziskovalne nazive se podeljuje izključno po ZZrID, ki v 61. členu nalaga ARIS, da v splošnem aktu ARIS določi raziskovalne nazive znotraj skupin znanstvenih, strokovno-raziskovalnih in razvojnih nazivov, minimalne pogoje za izvolitev v raziskovalne nazive in primerjalnik nazivov. Zakon v četrtem odstavku tega člena določa, da so raziskovalni nazivi primerljivi z nazivi na področju visokega šolstva. Zakon določa tudi upoštevanje usmeritev odprte znanosti, torej ocenjevanje po kvalitativnih merilih, ne kvantitativnih. Pogoje za izvolitev v raziskovalni naziv sprejme raziskovalna organizacija, upošteva minimalne pogoje za izvolitev v raziskovalni naziv, določene v splošnem aktu ARIS.

Hkrati po 81.h členu ZViS šifro raziskovalca dodeljuje javna agencija, pristojna za znanstvenoraziskovalno dejavnost (ne NAKVIS). Univerze svoje zaposlene lahko registrirajo kot raziskovalce izključno preko ARIS.

EVALVACIJE

Za univerze izobraževalne programe - financira jih MVZI - evalvira NAKVIS. Tako navidezno tudi raziskovalno delo v okviru izobraževalnih programov (ki ga financira MVZI) evalvira NAKVIS, ki pa ima fokus na izobraževalnem delu aktivnosti univerz. Raziskovalno delo skoraj ni ocenjevano oziroma konkretno zgolj:

- 7. standard za nove JIZ, str. 59 NAKVIS priporočil opredeljuje za JIZ, za področja in discipline, za katera se JIZ ustanavlja in s katerih so predlogi študijskih programov zgolj raziskovalne ali razvojne projekte iz kateregakoli vira financirane v skupni višini minimalno 50k EUR za zadnjih pet let.
- 3. standard za obstoječe JIZ, str. 68 NAKVIS priporočil pa zgolj abstraktno, brez meril ali kriterijev določa, da se presoja kakovost, razvoj in napredek znanstvene, strokovne, raziskovalne oziroma umetniške dejavnosti glede na vrsto in velikost visokošolskega zavoda ter vrsto, stopnjo in število študijskih programov, ki jih izvaja.

Ocena ARIS je, da je evalvacija visokošolske dejavnosti s strani NAKVIS z vidika znanstvenoraziskovalne dejavnosti minimalna. Zahteve, naj znanstvenoraziskovalno delo univerz ocenjuje NAKVIS so posledično vsaj vprašljive, obenem pa v nasprotju z mednarodnimi praksami, kjer akreditacija izobraževalnih programov poteka ločeno od ocenjevanja kvalitete znanstvenoraziskovalne dejavnosti – celo tudi v državah, ki nimajo javnih raziskovalnih zavodov oziroma institutov.

Na drugi strani pa raziskovalne programe (po področjih panelov ERC) – financira jih MVZI/ARIS – evalvira ARIS. ARIS ima dolgo in profesionalno tradicijo izvedbe ocenjevanja znanstvenoraziskovalne dejavnosti na osnovi jasnih kriterijev, meril, kazalnikov, veliko izkušenj in dokazano ustrezno dolgoletno prakso.

ZAKLJUČEK

Na ARIS razumemo, da univerze prejmejo del sredstev za raziskave iz naslova izvajanja visokošolske dejavnosti iz ZViS, v okviru delovnih mest D, za katere imajo pravilnike (Merila za zmanjšanje neposredne pedagoške obveznosti), iz katerih je mogoče jasno razbrati delež raziskovalne dejavnosti, ki je financirana po ZViS. Tako univerze kot JRZ izvajajo izobraževalno dejavnost in so za njo plačani preko ZZrID in stabilnega financiranja (»razvoj znanstvenih kadrov«) in so si v tem segmentu enakovredni.

Najlažje bi bilo pravilno upoštevati FTE, ki jih imajo JRO na voljo za znanstvenoraziskovalno dejavnost. To pomeni, da bi se v kapaciteto univerz štel tudi delež, ki ga imajo za raziskave na voljo znotraj financiranja iz naslova ZViS. Glede na Merila za zmanjšanje neposredne pedagoške obveznosti je moč zaključiti, da je ta delež okvirno 30 %.

KOMENTARJI IN VPRAŠANJA (Univerza v Ljubljani, Sanja Narančič)

- 1. člen (vsebina splošnega akta):

Predlagamo, da se v besedilu členov 'znanstveno raziskovanje' zamenja z 'raziskovanje'; 'znanstvenoraziskovalno' pa z 'raziskovalno'. (Izjeme teh sprememb so nazivi obstoječih institucij.)

Posledično se lahko poenostavi naslov tega splošnega akta: Splošni akt o evalvacijah in izvajanju stabilnega financiranja raziskovalne dejavnosti.

Kjer je pomembno poudariti znanstvenoraziskovalno delo, je potrebno v besedilo dodati tudi umetniško raziskovalno delo.

Splošni akt omenja doktorat znanosti. Opozorili bi, da imamo na UL akreditiran tudi doktorski študijski program Umetnost, po katerem se ne pridobi znanstvenega naslova doktor znanosti, temveč umetniški naslov doktor umetnosti.

ODGOVOR:

Znanstvenoraziskovalno dejavnost opredeljuje 16. člen ZZrID. Določa, da je znanstvenoraziskovalna dejavnost ustvarjanje novega znanja in njegov prenos ter obsega različne aktivnosti, in sicer temeljne in aplikativne raziskave, industrijske raziskave, eksperimentalni razvoj, razvoj znanstvenih kadrov, internacionalizacijo, znanstveno komuniciranje (na primer znanstvene publikacije, monografije, konference, popularizacija znanosti), ukrepe odprte znanosti, raziskovalno infrastrukturo, raziskovalno opremo, investicije in investicijsko vzdrževanje. S splošnim aktom zakonske opredelitve znanstvenoraziskovalne dejavnosti ne smemo spreminjati, širiti ali izrecno posebej izpostavljati enega posebnega znanstvenoraziskovalnega področja.

- 3. člen (načelo avtonomije prejemnikov):

1. točka 4. člena ni jasno napisana. Naj se jasno napiše na kakšen način bo ARIS spremljal porabo sredstev. Ali bo to ARIS počel na nivoju RO ali programa?

2. točka 4. člena: Ni jasno kako bo ARIS na osnovi treh vrst evalvacij spremljal in nadzoroval izvajanje stabilnega financiranja.

ODGOVOR:

Splošni akt opredeljuje način vsebinskega izvajanja spremljanja in nadzora stabilnega financiranja, zato smo to na vašo pobudo bolj jasno zapisali v člen.

- 6. člen (javni razpis):

2. točka 6. člena pušča možnost, da prijavitelj ne navede vseh programskih skupin. Verjetno je treba naštetih vse programske skupine RO, ki so vključene v določeno področje, ki se evalvira.

ODGOVOR:

6. člen se tiče prijaviteljev, ki še niso v stabilnem financiranju.

-12. člen (gradivo za ocenjevanje):

Ni jasno določeno, ali so ocenjevani dosežki vsake programske skupine ali zgolj tiste, ki jih izbere prejemnik.

ODGOVOR:

Dosežke izbere prejemnik.

- 13. člen (elementi ocenjevanja):

Izraz "viabilnost" je za slovenski jezik precej neobičajen, SSKJ ga uporablja le v botaniki ("živost"). Predlagamo, da se ohrani izraz "vitalnost", če je bila želja, da se ob prenovi splošnih aktov izognemo uporabi daljšega izraza, ki je bil uporabljen doslej ("sposobnost delovanja in vitalnost programske skupine").

ODGOVOR:

Hvala za predlog, ki ga bomo preučili.

- 21. člen (ocenjevalna skupina in glavni panel):

Želeli bi izpostavili pomembno pomanjkljivost v klasifikaciji ERC področij in podpodročij, ki popolnoma izključuje področje Kineziologije in Športa. V nadaljevanju vam podajamo nekaj možnih rešitev. Lepo vas prosimo, da se ena izmed rešitev tudi uradno zapiše v metodologijo:

1. Najpreprostejša in rešitev, ki bi najmanj posegala v postavljeno metodologijo bi bila integracija panelista za Kineziologijo in Šport v obstoječe podpodročje »LS4 Fiziologija na področju zdravja, bolezni in staranja«. V tem primeru bi bilo treba jasno zapisati v metodologijo, da to podpodročje zajema tudi širše multidisciplinarno področje Kineziologije in Športa in posledično zagotoviti ustrezne recenzente za to (pod)področje. To bi preprečilo potencialno podcenjevanje projektov zaradi nezadostne specifičnosti.
2. Druga za nas najbolj sprejemljiva možnost je ustvariti novo podpodročje »LS10 Kineziologija in Šport« v okviru »Ved o življenju«, kar bi zagotovilo jasno in nedvoumno umestitev našega področja v klasifikacijo.
3. Tretja možno rešitev, ki jo vidimo je preimenovanje podpodročja »LS4 Fiziologija na področju zdravja, bolezni in staranja« v npr. »Človeško gibanje na področju vadbe, športa in zdravja« ali »Telesna dejavnost na področju vadbe, športa in zdravja«. Ta predlog bi še bolje odražal vseobsegajočo naravo našega dela.

ODGOVOR:

Zakon določa da se za strukturiranje področji panelov ERC uporablja področja ERC. Posamičen program se bo na poziv ARIS opredelil za primarno področje ERC, v katerega želi biti razporejen. Primarno področje je področje, v katerega se pretežno ali v celoti uvršča vsebina programa. Sekundarno področje je področje, ki ga prejemnik lahko izbere, če programi prejemnika na primarnem področju v velikem obsegu pokrivajo tudi drugo ERC področje. Posamične programe se bo po njihovi samouvrstvi ocenjevalo kot del ERC področja, v katerega se bo program samorazporedil. Novih področjih ERC ne moremo arbitrarno uvajati. Primere kot je vaš, bo najbrž potrebno obravnavati posebej, zaenkrat nimamo končnega odgovora.

- 30. člen (poročanje o usposabljanju):

30. člen: namesto "datum pridobitve naziva doktorja znanosti" predlagamo zapis "datum pridobitve znanstvenega naslova doktor znanosti".

Pojasnilo: Znanstveni naslov po končanem študijskem programu tretje stopnje je doktor oziroma doktorica znanosti, skladno z Zakonom o strokovnih, znanstvenih in umetniških naslovih.

ODGOVOR:

Komentar smo v celoti upoštevali.

- merila:

Predlagamo, da se v celotnem besedilu 'znanstveno raziskovanje' zamenja z 'raziskovanje'; 'znanstvenoraziskovalno' pa z 'raziskovalno'. Kjer je pomembno poudariti znanstvenoraziskovalno delo, je potrebno v besedilo dodati tudi umetniškoraiziskovalno delo.

ODGOVOR:

Znanstvenoraziskovalno dejavnost opredeljuje 16. člen ZZrID. Določa, da je znanstvenoraziskovalna dejavnost ustvarjanje novega znanja in njegov prenos ter obsega različne aktivnosti, in sicer temeljne in aplikativne raziskave, industrijske raziskave, eksperimentalni razvoj, razvoj znanstvenih kadrov, internacionalizacijo, znanstveno komuniciranje (na primer znanstvene publikacije, monografije, konference, popularizacija znanosti), ukrepe odprte znanosti, raziskovalno infrastrukturo, raziskovalno opremo, investicije in investicijsko vzdrževanje. S splošnim aktom zakonske opredelitve znanstvenoraziskovalne dejavnosti ne smemo spreminjati, širiti ali izrecno posebej izpostavljati enega posebnega znanstvenoraziskovalnega področja.

- ocene:

Predlagamo, da se v celotnem besedilu 'znanstveno raziskovanje' zamenja z 'raziskovanje'; 'znanstvenoraziskovalno' pa z 'raziskovalno'. Kjer je pomembno poudariti znanstvenoraziskovalno delo, je potrebno v besedilo dodati tudi umetniškoraiziskovalno delo.

ODGOVOR:

Znanstvenoraziskovalno dejavnost opredeljuje 16. člen ZZrID. Določa, da je znanstvenoraziskovalna dejavnost ustvarjanje novega znanja in njegov prenos ter obsega različne aktivnosti, in sicer temeljne in aplikativne raziskave, industrijske raziskave, eksperimentalni razvoj, razvoj znanstvenih kadrov, internacionalizacijo, znanstveno komuniciranje (na primer znanstvene publikacije, monografije, konference, popularizacija znanosti), ukrepe odprte znanosti, raziskovalno infrastrukturo, raziskovalno opremo, investicije in investicijsko vzdrževanje. S splošnim aktom zakonske opredelitve znanstvenoraziskovalne dejavnosti ne smemo spreminjati, širiti ali izrecno posebej izpostavljati enega posebnega znanstvenoraziskovalnega področja.

- PRILOGA 3: STRUKTURA POROČILA DRUŽBENEGA VPLIVA

Potrebno je dodati umetniške reference.

Potrebno je dodati umetniške dosežke.

ODGOVOR:

Med merili pod kazalniki družbenega vpliva smo poleg kulturnega dodali še umetniškega.

KOMENTARJI IN VPRAŠANJA (Univerza v Mariboru)

Univerza v Mariboru (UM) predlaga in se odločno zavzema za spremembo zakonodaje na način, da javni visokošolski zavodi za izvedbo raziskovalne dejavnosti (stabilno financiranje) niso v pristojnosti ARIS, temveč NAKVIS. Prav tako se naj institucionalne evalvacije in preverba kakovosti izvedbe znanstvenoraziskovalnega dela opravlja s strani NAKVIS, pristojnost ARIS ostaja pri javnih visokošolskih zavodih izključno na področju kompetitivnega znanstvenoraziskovalnega in inovacijskega dela.

V skladu z Resolucijo o nacionalnem programu visokega šolstva mora biti opredelitev javne službe na področju visokega šolstva sestavljena iz izobraževalne, raziskovalne, umetniške in podporne dejavnosti, ki so med seboj enakovredne in neločljivo povezane. Akreditiranje dejavnosti v okviru javne službe na področju visokega šolstva bo zajemalo akreditacijo izobraževalne in raziskovalne dejavnosti. Javno službo na področju visokega šolstva bodo izvajali akreditirani visokošolski zavodi v okviru izvajanja akreditiranih študijskih programov ter povezanih strokovnih, raziskovalnih in umetniških dejavnosti. Knjižnično javno službo na področju visokošolske dejavnosti bodo izvajale visokošolske knjižnice. Posledično mora slediti sprememba zakonodaje, ki bo celovito opredelila javno službo na področju visokega šolstva, s katero bo zagotovljena stabilnost financiranja izobraževalnega, znanstvenoraziskovalnega in umetniškega dela visokošolskih zavodov, in sicer z integralnim financiranjem javne službe, to je izobraževalne, raziskovalne, umetniške in podporne dejavnosti (pavšalno oziroma »lump sum«), ki visokošolskim zavodom omogoča mehanizme učinkovitega upravljanja kadrovskih, infrastrukturnih in razvojnih potencialov.

Upošteva naj se dejstvo, da raziskovalci na univerzah ne delajo pod enakimi pogoji kot raziskovalci, ki so zaposleni na raziskovalnih inštitutih. Zato menimo, da univerze potrebujejo posebne pogoje in določila, ki bodo upoštevala ta dejstva in ki bodo urejala enakomerno financiranje univerz glede na dosežke raziskovalcev.

Splošni akt naj zagotavlja enake možnosti za določitev deleža sredstev glede na specifične dela v posameznih raziskovalnih institucijah ali pa naj se napiše ločen akt za a) raziskovalne inštitute in b) univerze.

ODGOVOR:

Programi na univerzah in inštitutih se je vedno ocenjevalo, kot da so ekvivalentno financirani – FTE je ovrednoten enako na univerzah in inštitutih. Če/da niso, je problem ZViS in ZZrID, kar bi bilo potrebno urediti na zakonodajnem nivoju. Spodaj analiza in predlog ukrepanja. Cilj je transparentno vodenje dosežkov znanstvenoraziskovalne dejavnosti glede na pridobljena sredstva. Ločevanje JRZ na eni strani in univerz ter samostojnih visokošolskih zavodov na drugi strani, ne bo prineslo rešitve, saj je povezava jasna: univerze imajo na voljo dodatna sredstva za izvedbo znanstvenoraziskovalne dejavnosti v okviru sredstev, ki se jim dodeljujejo na podlagi ZViS, ki pa se ne upoštevajo pri evalvacijah znanstvenoraziskovalne dejavnosti. Obenem je delež teh sredstev na strani univerz dobro določljiv iz Meril za zmanjšanje neposredne pedagoške obveznosti posamičnih univerz, iz katerih je mogoče jasno razbrati delež raziskovalne dejavnosti, ki je financirana po ZViS. Najlažje bi bilo pravilno upoštevati FTE, ki jih imajo JRO na voljo za znanstvenoraziskovalno dejavnost. To pomeni, da bi se v kapaciteto univerz štel tudi delež, ki ga imajo za raziskave na voljo znotraj financiranja iz naslova ZViS. Glede na Merila za zmanjšanje neposredne pedagoške obveznosti je moč zaključiti, da je ta delež okvirno 30 %.

Obenem velja, da JRZ iz naslova izvajanja tržne dejavnosti tudi do faktorja 1,2 povečajo svoje število zaposlenih glede na javno službo. Tudi iz tega naslova so na voljo kapacitete, tokrat na strani JRZ, ki pomenijo potencialno večje število dosežkov (ni pa nujno, da vplivajo tudi na njihovo kakovost). Oboji, JRZ in univerze/samostojni visokošolski zavodi tudi pridobivajo sredstva iz projektov Horizonta, zaradi česar ponovno število zaposlenih oziroma kapaciteta institucije za znanstveno produkcijo raste. ARIS predlaga, da se to upošteva pri kazalnikih mednarodne vpetosti, nacionalne vpetosti itd., medtem ko se RO dopusti, da glede na svoje osnovno financiranje (stabilno financiranje) organizacija prikaže svoje najboljše dosežke, normirano na FTE stabilnega financiranja. Na tak način se odmikamo od količinske produkcije h kakovosti znanstvenoraziskovalnega dela.

ZAKONODAJA:

- Imamo dva zakona in dve vrsti RO:
 - Za univerze/samostojne visokošolske zavode: NAKVIS izvaja evalvacije in sprejema samoevalvacije kot gradiva zanje. Evalvira samo izobraževalne programe, zgolj v standardih 3. in 7. priporočil omenja tudi raziskovalno dejavnost znotraj visokošolske.
 - Za JRZ in univerze/samostojne visokošolske zavode: ARIS izvaja evalvacije programov, po novem programov po področjih panelov.
- Samoevalvacije:

- Univerze/samostojni raziskovalni zavodi delajo samoevalvacije pogosto, praktično vsako leto (in prostovoljno).
- JRZ doslej niso izvajale samoevalvacij oz. prva samoevalvacija po ZZrID je predvidena za 5. leto SF (2026), logika je podobna samoevalvaciji pri ZViS – samoevalvacija je osnova za evalvacijo, na osnovi katere tvoja visokošolska/znanstvena dejavnost pridobi odobritev in financiranje.

ZViS opredeljuje:

- izobraževalno dejavnost: obsega študijske programe za pridobitev izobrazbe prve, druge in tretje stopnje,
- znanstvenoraziskovalno dejavnost: obsega področja, ki jih opredeljuje zakon, ki ureja znanstvenoraziskovalno dejavnost,
- umetniško dejavnost: umetniško ustvarjanje na področju izobraževalnega in raziskovalnega dela v okviru umetniških disciplin, katerega rezultati so javno dostopni,
- podporne dejavnosti: knjižnična, informacijska, organizacijska, strokovna, upravna, dejavnost študentskih domov in druge podporne dejavnosti.

ZZrID opredeljuje:

- znanstvenoraziskovalno dejavnost kot ustvarjanje novega znanja in njegov prenos ter obsega različne aktivnosti, in sicer temeljne in aplikativne raziskave, industrijske raziskave, eksperimentalni razvoj (raziskovalni del), razvoj znanstvenih kadrov (izobraževalni del), internacionalizacijo, znanstveno komuniciranje (na primer znanstvene publikacije, monografije, konference, popularizacija znanosti), ukrepe odprte znanosti, raziskovalno infrastrukturo, raziskovalno opremo, investicije in investicijsko vzdrževanje (organizacijski del).

Oba zakona opredeljujeta znanstvenoraziskovalno dejavnost. Univerze so poleg izobraževalne dejavnosti dodatno financirane za znanstvenoraziskovalno dejavnost, pa se to ne upošteva na nivoju ocenjevanja rezultatov znanstvenoraziskovalne dejavnosti (lahko bi upoštevali višje število FTE za znanstvenoraziskovalno dejavnost iz naslova sredstev iz ZViS za univerze v evalvacijah ARIS, vendar zakonodaja tega ne predvideva, poleg tega se evalvacija ARIS usmerja v vrednotenje kakovosti, ne količine znanstvenoraziskovalnega dela).

NAZIVI

Nazive visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev skladno s 57. členom ZViS opredeljujejo visokošolski zavodi v statutih. Ti nazivi niso raziskovalni nazivi po ZZrID.

Raziskovalne nazive se podeljuje izključno po ZZrID, ki v 61. členu nalaga ARIS, da v splošnem aktu ARIS določi raziskovalne nazive znotraj skupin znanstvenih, strokovno-raziskovalnih in razvojnih nazivov, minimalne pogoje za izvolitev v raziskovalne nazive in primerjalnik nazivov. Zakon v četrtem odstavku tega člena določa, da so raziskovalni nazivi primerljivi z nazivi na področju visokega šolstva. Zakon določa tudi upoštevanje usmeritev odprte znanosti, torej ocenjevanje po kvalitativnih merilih, ne kvantitativnih. Pogoje za izvolitev v raziskovalni naziv sprejme raziskovalna organizacija, upošteva minimalne pogoje za izvolitev v raziskovalni naziv, določene v splošnem aktu ARIS.

Hkrati po 81.h členu ZViS šifro raziskovalca dodeljuje javna agencija, pristojna za znanstvenoraziskovalno dejavnost (ne NAKVIS). Univerze svoje zaposlene lahko registrirajo kot raziskovalce izključno preko ARIS.

EVALVACIJE

Za univerze izobraževalne programe - financira jih MVZI - evalvira NAKVIS. Tako navidezno tudi raziskovalno delo v okviru izobraževalnih programov (ki ga financira MVZI) evalvira NAKVIS, ki pa ima fokus na izobraževalnem delu aktivnosti univerz. Raziskovalno delo skoraj ni ocenjevano oziroma konkretno zgolj:

- 7. standard za nove JIZ, str. 59 NAKVIS priporočil opredeljuje za JIZ, za področja in discipline, za katera se JIZ ustanavlja in s katerih so predlogi študijskih programov zgolj raziskovalne ali razvojne projekte iz kateregakoli vira financirane v skupni višini minimalno 50k EUR za zadnjih pet let.
- 3. standard za obstoječe JIZ, str. 68 NAKVIS priporočil pa zgolj abstraktno, brez meril ali kriterijev določa, da se presoja kakovost, razvoj in napredek znanstvene, strokovne, raziskovalne oziroma umetniške dejavnosti glede na vrsto in velikost visokošolskega zavoda ter vrsto, stopnjo in število študijskih programov, ki jih izvaja.

Ocena ARIS je, da je evalvacija visokošolske dejavnosti s strani NAKVIS z vidika znanstvenoraziskovalne dejavnosti minimalna. Zahteve, naj znanstvenoraziskovalno delo univerz ocenjuje NAKVIS so posledično vsaj vprašljive, obenem pa v nasprotju z mednarodnimi praksami, kjer akreditacija izobraževalnih programov poteka ločeno od

ocenjevanja kvalitete znanstvenoraziskovalne dejavnosti – celo tudi v državah, ki nimajo javnih raziskovalnih zavodov oziroma institutov.

Na drugi strani pa raziskovalne programe (po področjih panelov ERC) – financira jih MVZI/ARIS – evalvira ARIS. ARIS ima dolgo in profesionalno tradicijo izvedbe ocenjevanja znanstvenoraziskovalne dejavnosti na osnovi jasnih kriterijev, meril, kazalnikov, veliko izkušenj in dokazano ustrezno dolgoletno prakso.

ZAKLJUČEK

Na ARIS razumemo, da univerze prejmejo del sredstev za raziskave iz naslova izvajanja visokošolske dejavnosti iz ZViS, v okviru delovnih mest D, za katere imajo pravilnike (Merila za zmanjšanje neposredne pedagoške obveznosti), iz katerih je mogoče jasno razbrati delež raziskovalne dejavnosti, ki je financirana po ZViS. Tako univerze kot JRZ izvajajo izobraževalno dejavnost in so za njo plačani preko ZZrID in stabilnega financiranja (»razvoj znanstvenih kadrov«) in so si v tem segmentu enakovredni.

Najlažje bi bilo pravilno upoštevati FTE, ki jih imajo JRO na voljo za znanstvenoraziskovalno dejavnost. To pomeni, da bi se v kapaciteto univerz štel tudi delež, ki ga imajo za raziskave na voljo znotraj financiranja iz naslova ZViS. Glede na Merila za zmanjšanje neposredne pedagoške obveznosti je moč zaključiti, da je ta delež okvirno 30 %.

Prav tako predlagamo, da zaradi kompleksnosti obravnavanih tem in večje transparentnosti ARIS oblikuje 2 splošna akta, in sicer splošni akt o izvajanju stabilnega financiranja (kot sedaj) in ločen akt o evalvacijah. Na ta način bo vsebina bolj pregledna.

ODGOVOR:

Zgodovinsko gledano je bila materija obravnavana v enem aktu. Razumemo, da gre znotraj vprašanja stabilnega financiranja za dve različni tematiki: administrativne določbe in evalvacijo. O tem, da bi pripravili dva ločena akta, nismo razmišljali, saj je celoten akt relativno kratek in pregleden. V kolikor razen načelnega razloga obstaja tudi funkcionalen, se priporočamo za dodatne informacije.

Pri tem je potrebno upoštevati z Zakonom o raziskovalni in inovacijski dejavnosti prejemnikom stabilnega financiranja dodeljeno avtonomijo v upravljanju in izvajanju znanstvenoraziskovalne in inovacijske dejavnosti, in izvedbene splošne akte (kot je npr. ta) spisati na način postavitve z zakonom določenih okvirjev, podrobnejšo izvedbo pa prepustiti/omogočiti prejemnikom stabilnega financiranja samim.

ODGOVOR:

Z navedenim se absolutno strinjamo in menimo, da je avtonomija v predlogu splošnega akta že dobro izpostavljena, v kolikor v konkretnih segmentih opazate nejasnosti ali nepravilnosti s stališča zagotavljanja avtonomije institucij, lepo prosimo za konkretne informacije.

Glede na to, da SA opredeljuje nove vrste evalvacije, ki v veljavnem področnem zakonu ne obstajajo (zunanja institucionalna evalvacija, evalvacija po področjih/panelih), je v ustreznih aktih potrebno vključiti pilotno izvedbo le-teh.

ODGOVOR:

SA opredeljuje evalvacije, ki so opredeljene z ZZrID (25., 30., 31. člen). Glede pilotne izvedbe se strinjamo, zato je v predlaganem splošnem aktu pilotna izvedba posebej izpostavljena v 34. členu.

V zvezi s tem ponovno izpostavljamo že zapisano v prvih dveh odstavkih te tabele, da akreditiranje dejavnosti v okviru javne službe na področju visokega šolstva naj zajema akreditacijo izobraževalne in raziskovalne dejavnosti, ki naj bo v pristojnosti NAKVIS. Že sedaj se v okviru akreditacije visokošolskih zavodov evalvira tudi raziskovalna dejavnost; podvajanje evalvacij je nesmiselno in neracionalno.

ODGOVOR:

Kot že pojasnjeno v prvem odgovoru na to temo, poteka evalvacija NAKVIS na temo znanstvenoraziskovalne dejavnosti le v manjšem obsegu, kar pa ne ovira NAKVIS, da le-te ne bi nadgradil in jo upošteval pri svojih akreditacijah izobraževalnih programov. Prav tako je znanstvenoraziskovalna dejavnost v Sloveniji enovita in zahteva enovito evalvacijo, ki jo izvaja ARIS. Vprašanje, ki se zastavlja, pa je, kako primerno (in ali sploh) v tej evalvaciji upoštevati dejstvo, da je del financiranja, ki ga univerze prejmejo po ZViS, namenjen izvajanju znanstvenoraziskovalne dejavnosti, kar predvidoma povečuje njihovo kapaciteto na tem področju, podobno kot pridobivanje sredstev s trga, iz EU projektov itd. Evalvacija ARIS se usmerja v vrednotenje kvalitete, ne kvantitete izdelkov.

Dalje, na univerzah poteka priprava letnega programa dela in finančnega načrta ter letnega vsebinskega in finančnega poročila skladno z navodili MVZI, ki vključujejo tudi izvajanje znanstvenoraziskovalne dejavnosti. Za prejemnike stabilnega financiranja, kot so univerze, predlagamo uskladitev postopkov načrtovanja in poročanja ARIS in MVZI na način, da priprava letnega programa dela in finančnega načrta, vključno z morebitnimi rebalansi, ter letnega vsebinskega in finančnega poročila, poteka istočasno in na podlagi usklajenih navodil financirerjev za vse dejavnosti univerz, vključno s področjem stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti. Na ta način bodo postopki spremljanja izvajanja javne službe prejemnikov stabilnega financiranja, kot so univerze, bolj racionalni.

ODGOVOR:

Ocenjujemo, da priprava programa dela in finančnega načrta za MVZI že poteka usklajeno z ARIS, saj ARIS vsako leto MVZI dostavi podatke, ki jih le-to potrebuje za uskladitev finančnih načrtov z univerzami. Predlogi za konkretne izboljšave so dobrodošli, predlagamo pa, da jih naslovite na MVZI.

V predlogu besedila SA zaznavamo tako nekoherentnosti in nekonsistentnosti kot tudi neuskklajenost z zakonskimi in podzakonskimi akti drugih deležnikov, ki so v veljavi ali v istočasni obravnavi oz. pred njihovim sprejetjem ter se vežejo na področje znanstvenoraziskovalne dejavnosti javnih visokošolskih zavodov. Na problematične zapise predlaganega SA opozarjamo v podrobnejših pojasnilih pripomb členov/elementov SA, kot npr. poenoteno poimenovanje kriterijev in kazalnikov za vsa področja evalvacije, skladno s terminologijo (veljavno ali predvideno) ZZrID. Prosimo in predlagamo tudi, da se pri pripravi in sprejetju tega akta celovito upošteva širši državni vidik obravnave in sprejetja drugih zakonskih in podzakonskih podlag za izvedbo znanstvenoraziskovalne dejavnosti znotraj javnih visokošolskih zavodov Slovenije.

ODGOVOR:

Hvala za komentar, vse vaše spodnje konkretnije navedbe smo preučili in nanje konkretno odgovorili, ugotavljamo pa, da sta v Sloveniji v veljavi dva komplementarna zakona (ZZrID in ZVIS). ARIS deluje na podlagi ZZrID ter predlagamo, da se glede vaših načelnih navedb glede celovitosti znanstvenoraziskovalne politike obrnete na MVZI.

Predlagamo uporabo primernejše slovenske besede namesto besede »viabilnost« in ustrezno razložiti kratice/pomene izrazov (npr. PSF-O, zakon).

ODGOVOR:

SSKJ in Fran poznata besedo viabilnost, smo pa res dolgo iskali bolj primerno, v kolikor imate predlog, ga bomo veseli. Kratice smo ustrezno popravili in definirali, hvala za pripombo.

Nadalje, skozi celotno besedilo splošnih aktov naj se namesto RO navede "prejemnik stabilnega financiranja", kadar je tako mišljeno in RO zgolj takrat, kadar se nanaša na RO, kot jih ima ARIS registrirane v svoji evidenci izvajalcev raziskovalne in razvojne dejavnosti s svojo evidenčno številko (v primeru univerz so to članice posamezne univerze).

ODGOVOR:

Vaš predlog smo v celoti upoštevali, kjer je mišljen prejemnik.

Po predlogu SA bo delitev sredstev potekala na ravni ved in področij ERC klasifikacije, kar pomeni, da bodo določena manjša, pomembna in tradicionalna področja prezrta oz. da bodo v večjem področju ERC nepravilno ocenjena zaradi prevelike širine tematik. Na primer, Tekstilna kemija pade v področje PE11 Inženirstvo materialov, kjer tematike iz tekstilnih materialov in tekstilne kemije tekmujejo z anorganskimi materiali, baterijami, kompoziti... Na ta način je težko ugotoviti, kateri projekt je boljši zaradi prevelike širine vsebin in posledično je težko izvesti primerljivost.

ODGOVOR:

Ponovno opozarjamo, da delitev sredstev ne bo potekala na ravni področij ERC, temveč se bodo sredstva prerazporejala izključno med prejemniki stabilnega financiranja. Prejemnice so namreč pri razporejanju sredstev avtonomne, kot tudi sami poudarjate, in na noben način evalvacija ne prejudicira notranje delitve sredstev.

SA nalaga poročanje za ocenjevanje, samoevalvacijo in institucionalno evalvacijo, kar vodi k močno povečani birokraciji. Menimo, da tako obsežno poročanje ni smiselno ne racionalno, ponovno ob upoštevanju vsega že navedenega zgoraj/prej.

ODGOVOR:

Obremenitev, ki izhajajo iz spreminjanja sistema, se na ARIS dobro zavedamo, saj se z enakim problemom srečujemo tudi sami. Sredstva za stabilno financiranje so od leta 2022 narasla skladno z novim zakonom, ki kot

novost prinaša tudi samoevalvacijo. Na ARIS se bomo po najboljših močeh potrudili, da bi RO-jem prehod v nov sistem čimbolj olajšali. Zato bo nov cikel ocenjevanja stekel šele leta 2028, to je čez 4 leta, kar prinaša celotnemu sistemu – še posebej ob upoštevanju dodatnih sredstev – tudi dovolj časa za predpripravo in prilagoditev.

V institucionalni evalvaciji se nikakor NE podvaja izvedba ocenjevalna raziskovalne aktivnosti v okviru PSF, saj se le-to podrobno izvede v ocenjevanju programov po področjih ERC. Zato predlog splošnega akta navaja v 22. členu, da »Gradivo za institucionalno evalvacijo obsega poročilo o evalvaciji po področjih in poročilo o samoevalvaciji.«.

To pomeni, da sta poročilo o evalvaciji po področjih in poročilo o samoevalvaciji vhodna podatka za institucionalno evalvacijo (in ju seveda ne izvajajo RO dvakrat, to bi bilo nesmiselno!). V procesu evalvacije se obravnava obstoječa gradiva in izvede obiske na institucijah. Na osnovi evalvacij po področjih, samoevalvacije in obiskov institucij se iz ocen po področjih za vse prejemnike pripravi ocene institucij, v skladu z Prilogo 1.F, ter priporočila za izboljšanje institucij. Delo ne samo da se ne podvaja, temveč je optimizirano na način, da rezultat ene stopnje evalvacije predstavlja vhodni podatek za drugo stopnjo, ki prvo nadgrajuje.

Predlagamo poenoteno poimenovanje kriterijev in kazalnikov za vsa področja evalvacije

ODGOVOR:

Prav to smo zasledovali in menimo, da tudi realizirali.

in dosledno uporabo skozi celotno besedilo, ki bo usklajena tudi z ZZrID, saj so tako rezultati evalvacij, kot tudi rezultati institucionalnih samoevalvacij vhodni podatek za zunanjo institucionalno evalvacijo, ki bo podlaga za izvedbo pogajanj s prejemniki stabilnega financiranja za naslednje pogodbeno obdobje,

ODGOVOR:

Prav to je bil naš cilj, za katerega menimo, da smo ga realizirali. Odprti smo za opozorila na morebitne napake.

prav tako se pričakuje, skladno z opredelitvami predloga tega SA (3. odstavek 18. člena), da so obrazci evalvacije po področjih/raziskovalnih programih in institucionalne samoevalvacije enaki (npr. pri evalvaciji so navedeni kriteriji znanstvena odličnost, viabilnost in družbeni vpliv; pri institucionalni samoevalvaciji so kriteriji rezultat evalvacije po področjih, obravnava širšega družbeno-ekonomskega vpliva, obravnava kakovosti raziskovalnega institucionalnega okolja, ki ga nudi institucija; pri institucionalni evalvaciji so kriteriji: znanstvena odličnost, družbeni vpliv in gospodarski vpliv, mednarodna vpetost in viabilnost; pri čemer je v Prilogi 1 navedena stopnja internacionalizacije kot kazalnik viabilnosti).

ODGOVOR:

20. člen smo poenotili, kolikor nam to dopušča zakon:

»(1) Za institucionalno evalvacijo se uporabijo naslednji kriteriji:

1. znanstvena odličnost,
2. družbeni vpliv (ki vključuje gospodarski vpliv),
3. viabilnost (ki vključuje tudi mednarodno vpetost).«.

Pri tem predlagamo, da se prečne teme (kot je odprta znanost) upoštevajo pri vseh kriterijih, ko to relevantno.

ODGOVOR:

Se strinjamo. Odprta znanost je del viabilnosti in je del vseh nivojev evalvacije na ekvivalenten način (v viabilnosti).

- 6. člen (javni razpis):

Predlagamo poenoteno navajanje izrazov, v kolikor gre za prejemnika (najprej prijavitelj) sredstev ali za koncesionarja.

ODGOVOR:

V prvem odstavku 6. člena je navedeno, da je prijavitelj lahko javni zavod iz prvega odstavka 81. člena ZZrID ali pa koncesionar iz 82. člena ZZrID. Ta izraz se v členu uporablja poenoteno.

- 9. člen (program):

3. odst.: predlagamo, da naj spremembe veljajo od 1. v naslednjem mesecu, ki sledi mesecu, v katerem je bila odločitev organa prejemnika stabilnega financiranja o nastali spremembi sprejeta skladno z institucionalnimi in nacionalnimi pravnimi akti.

ODGOVOR:

Črtali smo določbo, da sprememba velja praviloma od 1. januarja tekočega leta dalje.

7. odst.: Iz ZZrID in Uredbe o izvajanju ZRD skladno z načeli odprte znanosti izhaja, da morajo biti raziskave financiranje najmanj v višini 50%.

ODGOVOR:

Pripomba je utemeljena. Trenutna dikcija ni pravilna. Namesto tega smo navedli »najmanj v višini 50%,« kakor določa tudi 41. člen ZZrID in 2. člen Uredbe o odprti znanosti.

10. člen (raziskovalna, programska in infrastrukturna skupina):

Niso dovolj jasno in natančno definirane raziskovalne skupine, zlasti kaj pomeni projektna skupina. Prav tako v tem členu ni navodil o tem ali bo treba skleniti konzorcijsko pogodbo in drugo v primeru, da so na RO raziskovalci, ki so vključeni v programske skupine na drugih institucijah.

ODGOVOR:

10. člen navaja, da program izvaja programska skupina v eni ali več RO, ki so prejemniki. Prejemnik lahko izvaja več raziskovalnih programov. 9. in 10. člena navajata, da način njihovega povezanega delovanja, naloge vodje programske skupine in kontaktnih oseb prejemnikov določijo sodelujoči prejemniki stabilnega financiranja v medsebojni konzorcijski pogodbi. Programske, infrastrukturne, projektne skupine so lahko del posamične ali različnih raziskovalnih skupin ali z njimi sovpadajo, izvedba splošnega akta pa temelji na programskih in infrastrukturnih skupinah.

11. člen (ocenjevalna skupina):

1. in 4. odst.: Različno poimenovanje najverjetneje istih splošnih aktov. Predlagamo poenotenje in večjo jasnost izrazoslovja.

ODGOVOR:

Navedbo splošnega akta ARIS, ki ureja ocenjevalni postopek za projektni razpis, smo umaknili.

2. odst.: Tukaj je eksplicitno govora samo o tujih neodvisnih recenzentih; ali lahko v ocenjevalni skupini sodelujejo tudi domači recenzenti. Predlagamo, da se to jasno zapiše.

ODGOVOR:

11. člen navaja, da člane ocenjevalne skupine sestavljajo neodvisni tuji recenzenti.

12. člen (gradivo za ocenjevanje):

Splošno k členu: Urediti zaporedno številčenje odstavkov.

1. odst., 3. alineja: Glede na to, da je študija vpliva nova zahteva, menimo, da je potrebno za to nameniti dodatna sredstva.

2. odst.: odstavek je potrebno nedvoumno zapisati, da bo njegov pomen popolnoma jasen in razumljen. V trenutno zapisani verziji predloga SA le-ta namreč dopušča dvome, ali se upošteva celotna zaposlitev (vključno z dopolnilno zaposlitvijo) visokošolskih učiteljev in sodelavcev ter drugih zaposlenih na univerzah, ki so v evidencah ARIS/SICRIS evidentirani kot raziskovalci, in so vključeni v ocenjevano enoto (je to raziskovalni program?), pri čemer je njihova zaposlitev lahko za pedagoški namen, raziskovalni namen, drug namen, ali za kombinacijo navedenega; ali pa se upošteva samo njihov raziskovalni delež zaposlitev; ali celo samo raziskovalni delež zaposlitve, ki je vezan na zaposlitev v ocenjevati enoti (raziskovalnem programu). Z drugimi besedami, ali se glede na zapisano v predlogu SA upoštevajo vsi dosežki zaposlenih na univerzah, evidentiranih v evidencah ARIS/SICRIS kot raziskovalci, in vključenih v ocenjevalno enoto (raziskovalni program) ne glede na namen in obseg zaposlitve pri univerzi (pedagoški, raziskovalni, drugi), upoštevajoč vse/različne (ne samo raziskovalne, temveč tudi druge) vire financiranja zaposlitev. Stališče Univerze v Mariboru je, da se odločno ne strinja, da bi se upoštevali samo dosežki raziskovalcev, ki so bili v povprečju v obdobju zaposleni na RP z minimalno 0,2 FTE. Pri malih programih z nekaj več kot 1 FTE, bi to pomenilo, da je potem smiselno vključiti samo pet raziskovalcev, kar je velik odmik od vizije, da naj bi bili vsi raziskovalci na UM vključeni v RP. Prav tako bi prišlo do velikega upada članov RP in problematiko vključevanja mlajših raziskovalcev. Ne zdi se nam sprejemljivo, da ne bi bili upoštevani dosežki raziskovalcev, ki so v ocenjevani enoti delovali z manj kot 0,2 FTE, kljub temu, da lahko dosejajo odlične rezultate. Upoštevanje predlaganega minimalnega deleža, kot zapisano v predlogu SA, je očitno prilagojeno razmeram raziskovalcev, ki delujejo na inštitutih, in ne upošteva raznolikosti vlog zaposlenih na univerzah (pedagoško, raziskovalno, drugo delo). V 8. členu Splošnega akta o stabilnem financiranju, 4. odst., je minimalna letna obremenitev člana programske skupine znotraj programske skupine, 0,02 FTE. Najmanj s tem je potrebno uskladiti predlog tega SA.

4. odst.: Ni jasno, na kak način panel presodi. Presoja je možna zgolj na podlagi zastavljenih ciljev RP in programa, ki je bil zapisan. Predlagamo, da se zapiše bolj jasno. Način odločitve/presoje mora biti transparenten, vnaprej znan, temelječ na ciljnih raziskovalnega programa (cilji panela/področja niso znani).

5. odst.: Prosimo za natančnejšo obrazložitev te formule. Po naši interpretaciji to ni najbolj relevantno glede na pedagoške delavce, ki niso zastopani z velikim deležem FTE? V tem primeru bi bili upoštevani le redki dosežki in še ti v zelo omejenem obsegu.

10. odst.: Predlagamo postavitev roka, do katerega mora ARIS objaviti obrazce za oddajo gradiva na svoji spletni strani.

ODGOVOR:

V 11 % je velikost celotnega ERC področja manjša od 0,2 FTE, zato smo to omejitev umaknili. Skupno število dosežkov je $2,5 \times FTE_p$, kjer je FTE_p FTE področja pri prejemniku), zaokroženo navzgor. Pri posameznem dosežku se izpostavi en posamezni avtor, soavtor ali soustvarjalec, ki je lahko na posameznem področju izpostavljen največ petkrat.

Pri izvedbi vsebinskega spremljanja in nadzoru izvajanja stabilnega financiranja na podlagi evalvacij po ERC področjih se lahko upošteva izjemoma tudi druge zaposlene raziskovalce, ki niso člani programskih skupin. Četudi so pri vključevanju raziskovalcev v raziskovalne skupine, oblikovanju, preoblikovanju, ustanavljanju in ukinjanju raziskovalnih programov RO popolnoma avtonomne, pa so spremembe programskih skupin prejemniki stabilnega financiranja zavezani sporočati v roku 30 dni na ARIS. V drugem pogodbenem obdobju bo ARIS kot upravičene osebe za izvor dosežkov upošteval zaposlene na RO, ki so hkrati tudi sodelujoči v posamični RO. V primeru hitrih prehodov raziskovalca med RO ali množičnih vzporednih zaposlitev raziskovalca se lahko zgodi, da bo na račun dela istega raziskovalca in njegove zaposlitve v različnih RO prijavljen isti dosežek. ARIS tej možnosti ne oporeka, saj kaže na način organiziranosti slovenskega raziskovalnega okolja.

14. člen (ocene):

1. odst.: Ocene so neuravnotežene s kazalniki in merili. Medtem ko se kazalniki in merila nanašajo na dosežke, se ocene nanašajo na prostor, kjer so bili ti dosežki udeleženi. Predlagamo, da se ocene vsebinsko vežejo na kazalnike in merila, prostor doseganja pa se opredeli v kazalnikih in merilih. Enako velja za točko E v prilogi 1.

ODGOVOR:

Pripombo smo upoštevali. 14. člen in prilogo 1.E smo spremenili.

- 15. člen (obvezni koraki ocenjevalnega procesa):

Ta postopek je precej nenatančno opredeljen, predlagamo, da se postopek natančneje opredeli, podobno kot pri evalvaciji študijskih programov. Menimo, da so strukturirani pogovori neustrezni, smiselni so nestrukturirani pogovori, kjer lahko vodstvo in raziskovalci prosto odgovarjajo na vprašanja.

ODGOVOR:

Korake smo podrobneje opredelili, poleg tega ponovno izpostavljamo, da bodo ocenjevalci prejeli tudi vodnik po evalvacijah.

- 16. člen (rezultat evalvacije):

2. odst.: Ni jasno, kaj je smisel odzivnega poročila in kakšna naj bo njegova struktura. Niti kaj pomeni dikcija "se lahko upošteva". Predlagamo, da se natančno opredeli, kdaj se mora in kdaj ga ni potrebno upoštevati. Niti ni jasno ali gre v tem primeru za neke vrste pritožbo ali ne in ali je ta sploh mogoča. Predlagamo, da se oboje natančneje opredeli.

ODGOVOR:

Členu smo dodali dikcijo: »Ocenjevalna skupina pripravi poročilo o izvedeni evalvaciji, pri čemer upošteva odzivno poročilo prejemnika. Odzivno poročilo prejemnika je del poročila o izvedeni evalvaciji.«.

- 18. člen (poročilo o institucionalni samoevalvaciji):

1.odst.: Predlagamo postavitev roka, do katerega mora ARIS objaviti poziv za oddajo poročila na svoji spletni strani.

ODGOVOR:

Hvala za predlog, dopolnili smo 16. člen in postavili rok za objavo na 30 dni po seznanitvi ZSA.

- 20. člen (elementi ocenjevanja in ocena):

Splošna pripomba na V. INSTITUCIONALNA EVALVACIJA: je za prejemnike stabilnega financiranja, ki so univerze, podvojevanje institucionalnega evalviranja, zato neracionalna dvojna poraba proračunskih sredstev za isti

namen. Predlagamo, da ta del ne velja za univerze oz. da se na nacionalni ravni institucionalni evalvacijski postopki racionalizirajo in uskladijo.

ODGOVOR:

Odgovor smo že podali. Cilj je transparentno vodenje dosežkov znanstvenoraziskovalne dejavnosti glede na pridobljena sredstva. Univerze imajo na voljo dodatna sredstva za izvedbo znanstvenoraziskovalne dejavnosti v okviru sredstev, ki se jim dodeljujejo na podlagi zakona o visokem šolstvu, ki pa se ne upoštevajo pri evalvacijah znanstvenoraziskovalne dejavnosti. Obenem je delež teh sredstev na strani univerz dobro določljiv iz Meril za zmanjšanje neposredne pedagoške obveznosti posamičnih univerz, iz katerih je mogoče jasno razbrati delež raziskovalne dejavnosti, ki je financirana po ZViS. Najlažje bi bilo pravilno upoštevati FTE, ki jih imajo JRO na voljo za znanstvenoraziskovalno dejavnost. To pomeni, da bi se v kapaciteto univerz štel tudi delež, ki ga imajo za raziskave na voljo znotraj financiranja iz naslova ZViS. Glede na Merila za zmanjšanje neposredne pedagoške obveznosti je moč zaključiti, da je ta delež okvirno 30 %. Ali naj torej to upoštevamo kot povečanje obsega znanstvenoraziskovalne dejavnosti pri evalviranju le-te na univerzah?

Hkrati po 81.h členu ZViS šifro raziskovalca dodeljuje javna agencija, pristojna za znanstvenoraziskovalno dejavnost (ne NAKVIS). Univerze svoje zaposlene lahko registrirajo kot raziskovalce izključno preko ARIS.

Ocena ARIS je, da evalvacija znanstvenoraziskovalne dejavnosti NAKVIS poteka v manjšem obsegu. Zahteve, naj znanstvenoraziskovalno delo univerz ocenjuje NAKVIS so posledično vsaj vprašljive, obenem pa v nasprotju z mednarodnimi praksami, kjer akreditacija izobraževalnih programov poteka ločeno od ocenjevanja kvalitete znanstvenoraziskovalne dejavnosti – celo tudi v državah, ki nimajo javnih raziskovalnih zavodov oziroma institutov.

2. odst.: V Prilogi 1 so določeni kazalniki znotraj kriterijev Znanstvena odličnost, Viabilnost in Družbeni vpliv. Tukaj so kazalniki poimenovani drugače, zato ni jasno ali gre za iste kazalnike in kateri so kriteriji znotraj teh kazalnikov. Predlagamo, da se uporabljajo isti kazalniki, ali pa se natančno opredelijo drugi kazalniki teh kriterijev.

ODGOVOR:

20. člen smo drugače napisali toliko poenoteno, kot dopušča zakon:

»(1) Za institucionalno evalvacijo se uporabijo naslednji kriteriji:

1. znanstvena odličnost,
2. družbeni vpliv (ki vključuje gospodarski vpliv),
3. viabilnost (ki vključuje tudi mednarodno vpetost).«.

-26. člen (pogoji za mentorje in mlade raziskovalce):

Predlagamo, da se preostala vsebina pod IV. MLADI RAZISKOVALCI, razen 25. člena in prvega odstavka 26. člena, izbriše, saj iz avtonomije univerz, določene v prvem odstavku 26. člena, izhaja, da se ureditev prepusti univerzam skladno z njihovo avtonomijo.

ODGOVOR:

ZZrID v 3. odstavku 17. člena določa, da se podrobnejša ureditev stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti, vključno z določitvijo enotnega prvega roka za objavo razpisa za mlade raziskovalce, določi v splošnem aktu ARIS; nadalje ZZrID v 5. odstavku 19. člena opredeli, da število mest za doktorske študente, mentorje, programe usposabljanja, kriterije, način ocenjevanja in izbor kandidatov za mlade raziskovalce določijo prejemniki stabilnega financiranja v skladu z aktom prejemnika stabilnega financiranja in se opredelijo v okviru pogajanj za sklenitev pogodbe o stabilnem financiranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti.

- 31. člen (razvojni steber financiranja – RSF-O):

4. in 5. odst. sta neskladna. Jasno uskladite ali velja, da “lahko...ustanovi nov program” (4. odst.) ali velja, da “mora...ustanoviti modelni program”, pri čemer poenotite terminologijo, če se nanaša na “raziskovalni program” tako navedite in dosledno uporabljajte v obeh odstavkih. Če je v obeh odstavkih mišljen “modelni program” poenotite in definirajte izraz. Če je v obeh odstavkih mišljen “protoprogram” poenotite besedilo obeh odstavkov in definirajte izraz. Iz tega člena ni razvidno, da bi se naj programi iz tega člena ukvarjali z raziskavami niti ni noben od treh različnih izrazov opredeljen v 2. členu (pomen izrazov).

ODGOVOR:

Dikcijo smo popravili, da bi bila bolj vključujoča, torej da je jasno, da prejemnik lahko sredstva RSF-O nameni za raziskave, a mora za to ustanoviti protoprogram. Vsebina protoprograma je lahko poizkusno izvajanje raziskav ali raziskave za preverjanje konceptov, aktualne raziskave itd., na podlagi katerih se lahko pozneje vzpostavijo novi raziskovalni programi (ali pa tudi ne). ARIS je zavezan spremljati izvajanje raziskav tudi v okviru RSF. V ta namen se ustanovi protoprogram in se registrira na ARIS, da je mogoče spremljati porabo ur na raziskovalca, ki

je zakonsko omejena na 1700 ur, odgovoren za spremljanje le-te pa je ARIS. Razporejanje financiranja med stebri in ekonomskimi nameni ter vsebina in modus delovanja protoprograma je v pristojnosti institucij, ki so pri tem avtonomne ob upoštevanju določb Uredbe in zakona.

- Priloga 1:

Kriteriji niso skladni s predlogom Osnutka Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti. Prav tako preglednice B) - F) niso povsem skladne z opredeljenimi Kriteriji in kazalniki v A) delu.

B) MERILA 2.7: Ni jasno opredeljeno, v kateri javnosti, saj je teh več: znanstveni, splošni, politični, itd. Predlagamo, da se opredeli bolj jasno.

B) MERILA: Ali je mogoče kazalnike natančneje in bolj kvantitativno opredeliti, na primer na način, kot se izvajajo ocenjevanja projektov okvirnega programa Horizon Europe?

B) MERILA:

2.2: Potrebno je dodati tudi razvoje projekte EU in druge projekte.

2.8: Potrebno je definirati, kaj so zunanje pridobljena sredstva (gre tukaj za tržne projekte ali druge projekte izven financiranja ARIS?).

ODGOVOR:

Kriteriji so prilagojeni veljavnemu zakonu in se bodo prilagodili noveli zakona, ko bo sprejet. Poglavja B-F bomo uskladili z A. Razvojne projekte smo dodali. Zunanje pridobljena sredstva vključujejo tudi tržne vire.

- Priloga 2:

Ni jasno, za katero evalvacijo gre: institucionalno evalvacijo ali evalvacijo raziskovalnih programov ali kaj tretjega (morda protoprogramov, modelnih programov ali programov).

ODGOVOR:

Prvotno Prilogo 2 smo črtali, sedaj je v Prilogi 2 struktura poročila o samoevalvaciji.

- Priloga 3:

Preglednica ni povsem skladna z opredeljenimi Kriteriji in kazalniki v A) delu.

ODGOVOR:

Preglednico smo ponovno pregledali in dopolnili.

- Priloga 4:

Iz naslova ni jasno, za kateri dosežek se poroča.

ODGOVOR:

Prosimo vas, da svojo pripombo podrobneje opredelite., prosimo za več informacij.

- Priloga 5:

Iz naslova ni jasno, za kateri dosežek se poroča.

II Dosežki družbenega vpliva: Med dosežki družbenega vpliva so navedeni posamezni umetniški dosežki (npr. razstava, umetniško delo ali poustvaritev). Zakaj se tukaj omenja umetniška dela? Bi morali celoten dokument razumeti tudi kot Splošni akt o evalvacijah in izvajanju stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne in umetniške dejavnosti? V tem primeru potrebuje splošni akt veliko drugih dopolnitev, ki bi urejala umetniško dejavnost.

ODGOVOR:

Rezultat raziskovalne dejavnosti je lahko tudi razstava, umetniško delo ali poustvaritev.

KOMENTARJI IN VPRAŠANJA

(Univerza v Novi Gorici, dr. Boštjan Golob)

- 6. člen, ki določa da prijavitelj v prijavi navede seznam programskih skupin, ki bi jih želel uvrstiti v evalvacijo po področjih in pripadajoča področja; prijavi priloži dokazila o izpolnjevanju pogojev iz 80. člena zakona:

V prijavi na kaj? Se je potrebno za evalvacijo prijavit, ali je mišljena prijava za vstop v sistem stabilnega financiranja (o čemer govori 80. člen ZZrID)?

ODGOVOR:

6. člen se nanaša na morebitne nove prejemnike in ne na obstoječe prejemnike.

- III. poglavje (evalvacija po področjih):

V tem poglavju je nerazvidno, kakšen je namen evalvacije po področjih. Na financiranje vpliva inštitucionalna evalvacija, se evalvacija po področjih upošteva pri slednji?

ODGOVOR:

Trenutno še ni končne odločitve o tem, kakšen in kolikšen bo učinek inštitucionalne evalvacije in samoevalvacije na prerazporeditev sredstev stabilnega financiranja. Ena možnost je, da je osnova za rezultat inštitucionalne evalvacije glede prerazporejanja financiranja izključno ocenjevanje področij. Druga možnost je, da pri oblikovanju končnih ocen ocenjevalci upoštevajo tudi podatke iz inštitucionalne samoevalvacije in obiska na terenu.

- 8. člen v delu, ki določa, da je *evalvacija po področjih evalvacija vseh raziskovalnih programov posameznega prejemnika*:

Ali delov raziskovalnih programov? Pri posameznem prejemniku se lahko namreč izvaja le del RP. V tem primeru je nujno, da ob predstavitvi in v dokumentaciji izvajalci predstavijo tudi širše področje raziskovanja celotnega RP, da lahko ocenjevalci dobijo popolno sliko.

ODGOVOR:

Evalvacija po področjih bo naslovlila vse programe vseh prejemnikov na določenem področju, kar pomeni, da bo program, ki se izvaja npr. na dveh prejemnikih, del evalvacije istega področja v istem obdobju.

- četrti odstavek 9. člena, v delu, ki določa, da *razdružitve programov poteka skladno z določbami internih aktov prejemnikov*:

Kaj se zgodi, če en prejemnik ne želi nadaljevanja sodelovanja (in ima del programa na drugi RO manj kot 1 FTE)? To je potrebno doreči (UM npr. ima idejo o razdruženju vseh deljenih raziskovalnih programov).

ODGOVOR:

Smiselno minimalno število FTE programa je določeno s splošnim aktom. Predlagamo, da se programi znotraj RO organizirajo na način, da bodo lahko delovali. Ena od možnosti je z zakonom predvideno preoblikovanje in združevanje programov.

- peti odstavek 9. člena v delu, ki določa, da *mora obvestilo o spremembi iz četrtega odstavka tega člena vsebovati obvezne sestavine programa*.

V 4. odstavku ni govora o kakem obvestilu o spremembi?

ODGOVOR:

Pripomba je utemeljena. Gre za napako v sklicu. Pravilno je sklicevanje na tretji odstavek.

- 2. alineja prvega odstavka 12. člena, ki določa, da *gradivo za ocenjevanje (med drugim) obsega najpomembnejše znanstvene dosežke*:

Ali gre za najpomembnejše dosežke prejemnika (inštitucije) ali raziskovalnega programa?

ODGOVOR:

Gre za najpomembnejše dosežke vseh raziskovalnih programov skupaj na določenem področju. Dosežke izbere prejemnik, zahtevano število dosežkov je 2,5 x FTE_p.

- drugi odstavek 12. člena v delu, ki določa, da se *upoštevajo dosežki raziskovalcev, ki so v povprečju pri delu ocenjevane enote v ocenjevalnem obdobju pri prejemniku delovali vsaj z minimalnim deležem 0,2 FTE iz kateregakoli vira financiranja*:

V prilogi piše 0,1 FTE? (menim, da je 0,1 FTE v redu).

ODGOVOR:

Omejitev 0,2 FTE smo umaknili. Skupno število dosežkov je 2,5 x FTE_p, kjer FTE_p pomeni FTE področja pri prejemniku, zaokroženo navzgor. Pri posameznem dosežku se izpostavi en posamezni avtor, soavtor ali soustvarjalec, ki je lahko na posameznem področju izpostavljen največ petkrat.

- peti odstavek 12. člena, ki določa, da *mora na dosežkih nastopati vsaj 2 x FTE raziskovalcev, vsakemu od njih se upošteva enak delež FTE_p, ki nastopa v izračunu v Prilogi 1*?

Kaj to pomeni? Nekateri dosežki (spisek v prilogi) so taki, da so po naravi delo enega samega raziskovalca. Poleg tega obstajajo področja raziskovanja, kjer lahko posamezen raziskovalec doseže izjemen dosežek. Takega pravila se torej ne da upoštevati.

ODGOVOR:

Določbo smo spremenili, da se glasi: »Minimalno število različnih raziskovalcev, ki morajo biti izpostavljeni na dosežkih prejemnika na posameznem področju, je enako FTE področja. Vsak dosežek se upošteva z enakim deležem.«.

- deseti odstavek 12. člena, ki določa, da *obrazce za oddajo gradiva pripravi ARIS in jih objavi na spletnih straneh*:

V predhodnih razgovorih (ARIS / NAKVIS / RKRS) smo poudarjali, da naj bi bilo samoevalvacijsko poročilo čim bližje dokumentaciji potrebni za zunanjo evalvacijo. V tem smislu pozivamo ARIS, da so omenjeni obrazci taki, da dopuščajo veliko mero svobode. V nasprotnem primeru se posebej univerzam (ki imajo ogrodja samoevalvacijskih poročil že izdelana) nalaga dodatna administrativna obremenitev.

ODGOVOR:

Med priloge splošnega akta smo naknadno uvrstili tudi predvideno strukturo poročila o samoevalvaciji. Postopek samoevalvacije bo podrobneje pojasnjen (vključno s priporočili) v vodniku po evalvacijah.

- drugi odstavek 14. člena, ki določa, da *se skupna ocena področja prejemnika izračuna tako, da 50 % ocene predstavlja ocena znanstvene odličnosti, 25% ocene predstavlja ocena družbenega vpliva in 25% ocene predstavlja ocena viabilnosti*.

Ti deleži so v prilogi drugačni.

ODGOVOR:

Prilogo 1, poglavje F smo uskladili s 14. členom.

- prvi odstavek 16. člena v delu, ki določa, da *mora poročilo ocenjevalne skupine slediti kriterijem in kazalnikom ter vsebovati utemeljitev ocen ter priporočila*:

Iz prakse ocenjevanja prijav za raziskovalne projekte vemo, da se tako navodilo žal ne upošteva vedno. Zato zahtevamo, da je očitna nezadostna utemeljitev ocene upravičen razlog za pritožbo.

ODGOVOR:

Ocenjevalci so dolžni upoštevati določila splošnega akta, vašo pripombo bomo upoštevali tudi pri vodniku po evalvacijah, ki bo namenjen tudi ocenjevalcem.

- 21. člen, v delu, ki določa, da za izvedbo institucionalne evalvacije ZSA in ISA *imenujeta ocenjevalno skupino za vsako ERC domeno s strokovnjaki iz predstavnikov vseh področij znotraj domene*:

Potrebno je definirati sestavo skupine (koliko članov imenuje ZSA, koliko ISA, gre za domače ali tuje ocenjevalce, itd.)

ODGOVOR:

21. člen je še v postopku usklajevanja, tudi na podlagi pripomb posvetovanja z zainteresirano javnostjo.

- tretji odstavek 24. člena, ki določa: »Sredstva se razdelijo tako, da se na začetku naslednjega pogodbenega obdobja do 10% zneska stabilnega financiranja, ki je namenjen za ISF + PSF, v deležu, ki ga določi minister, izvzame iz delitve po prvem odstavku 25. člena zakona in se prejemnikom stabilnega financiranja dodeli na podlagi rezultatov institucionalne evalvacije iz 25. člena zakona. Izračuna se razmerje med oceno posameznega prejemnika in najbolje ocenjenega prejemnika in se v tolikšnem deležu izvzeti delež financiranja prejemniku vrne. Preostanek se vrne instituciji v deležu njenega začetnega deleža financiranja vsote ISF-O in PSF-O za vse prejemnike.«

Kje oz. kako je upoštevana določba 4. odstavka 25. člena zakona ("Delež sredstev iz prejšnjega odstavka določi minister, pristojen za znanost, na predlog ARRS tako, da zmanjšanje na ravni posameznega prejemnika stabilnega financiranja ne presega 3%.")? Ali mam simulacije? Ali tak postopek ne predvideva, da razen najbolje ocenjenega prejemnika vsi ostali dobijo manj? Potrebno bo poslati enačbe.

ODGOVOR:

Navedena določba splošnega akta pomeni izvršitev petega odstavka 25. člena ZZrID, na podlagi katerega ARIS v splošnem aktu določi način izračuna dodelitve deleža sredstev in merila za opredelitev kazalnikov iz tretjega odstavka tega člena. Četrty odstavek 25. člena ZZrID ne potrebuje podrobnejše ureditve v splošnem aktu ARIS. V tem smislu je zapisana tudi določba tretjega odstavka 24. člena Splošnega akta, ki določa, »v deležu, ki ga določi minister,...« ta pa delež določi na podlagi četrtega odstavka 25. člena ZZrID.

- četrti odstavek 26. člena, ki določa, da *mora biti mladi raziskovalec pri prejemniku zaposlen na delovnem mestu mladi raziskovalec s šifro H017002 po Kolektivni pogodbi za raziskovalno dejavnost za polni delovni čas ali za*

krajši delovni čas v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, predpisi o zdravstvenem zavarovanju ali predpisi o starševskem varstvu in biti vpisan v Evidenco RO:

Ali to velja tudi za nejavni sektor? Potrebujemo pojasnilo, naša sistematizacija delovnih mest ni enaka kot v javnem sektorju.

ODGOVOR:

Pripomba je utemeljena. Delovno mesto s šifro H017002 določa Aneks h Kolektivni pogodbi za raziskovalno dejavnost. Čeprav kolektivna pogodba velja za delodajalce, ki pretežno opravljajo raziskovalno dejavnost tako v javnem kot za v zasebnem sektorju, pa navedeni aneks h kolektivni pogodbi vsebuje delovna mesta plačnih skupin na podlagi določil ZSPJS (ki velja le za javni sektor) in v skladu z uvrstitvijo delovnih mest v plačne razrede v kolektivni pogodbi za javni sektor. Določbo bomo ustrezno popravili.

- drugi odstavek 29. člena, ki določa, da je *prejemnik je mlademu raziskovalcu dolžan izplačevati plačo v skladu s predpisi, ki urejajo sistem plač v javnem sektorju:*

Ali lahko ARIS določi, kako bomo izplačevali plačo?

ODGOVOR:

Določba se črta.

- četrti in peti odstavek 31. člena, ki se glasita: »Prejemnik lahko sredstva RSF-O nameni tudi za poskusno izvajanje raziskav, za katere lahko kasneje ustanovi nov program. Če znotraj RSF izvaja raziskave, mora za to ustanoviti modelni program, ki ga prejemnik ustanovi za poizkusno izvajanje raziskav, na podlagi katerih se lahko pozneje vzpostavijo novi raziskovalni programi (v nadaljnjem besedilu: protoprogram) in o tem obvestiti ARIS v rokih in na obrazcih, kot veljajo za spremembe raziskovalnih in infrastrukturnih programov. ARIS ta del financira v okviru pravil, ki veljajo za financiranje PSF-PR. Letno obremenitev članov, ki izvajajo protoprogram, prejemnik poroča v PRU.«

Kje je pravna podlaga za to?

ODGOVOR:

Na podlagi ZZrID in 10. člena Uredbe o financiranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti iz proračuna RS se v okviru RSF-0 prejemniku stabilnega financiranja zagotavlja financiranje razvoja znanstvenoraziskovalne in infrastrukturne dejavnosti z vidika kakovosti, ustvarjalnosti, inovativnosti, internacionalizacije, odprtosti, prenosa znanja in sodelovanja z okoljem, ki pripomorejo k doseganju ciljev in rezultatov ter izvajanju ukrepov in nalog s področja znanstvenoraziskovalne dejavnosti, opredeljenih v strateških dokumentih države in Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU), ob upoštevanju poslanstva in strategije posameznega prejemnika stabilnega financiranja, in sicer za pokrivanje stroškov dela, stroškov materiala in storitev ter amortizacije raziskovalne opreme in raziskovalne infrastrukture. Iz navedenega ne izhaja, da v okviru RSF-0 ne bi bilo mogoče financirati protoprogramov.

- Priloga 1, tabela B, točka 2.2. glede *vključenosti raziskovalcev ocenjevane enote v mednarodno znanstvenoraziskovalno dejavnost:*

Dodati mednarodne kolaboracije in druge neformalne načine sodelovanja.

ODGOVOR:

Kazalniki v okviru kriterija II. Viabilnost so bili spremenjeni. V novi različici je tudi mednarodno sodelovanje opredeljeno pregledneje.

- Priloga 1, tabela B, točka 2.8. glede *Podatkov o zunanje pridobljenih sredstvih za izvajanje znanstvenoraziskovalne dejavnosti ocenjevane enote v obdobju ocenjevanja:*

Kateri so to?

ODGOVOR:

Podrobneje bodo pojasnjeni v vodniku po evalvacijah.

- Priloga 1, točka F glede tega, da je *Končna ocena obtežena vsota treh kazalnikov in sicer za znanstveno odličnost (0,6), viabilnost (0,15) in družbeni vpliv (0,25):*

Ti deleži so zgoraj drugačni.

ODGOVOR:

Deleži v prilog 1 so sedaj usklajeni s 14. členom.

KOMENTARJI IN VPRAŠANJA
(Nacionalni inštitut za biologijo)

- prvi odstavek 9. člena, ki določa, da je minimalni letni obseg programa 1 FTE (brez FTE mladih raziskovalcev) in ga morajo poleg vodje programa izvajati najmanj trije raziskovalci z doktoratom znanosti.

Predlagamo, da ARIS zagotovi možnost tistim manjšim programom, ki so nastali kot novi programi v letu pred uvedbo SF, možnost da kandidirajo neposredno za "dodatna" sredstva na ARIS, saj vsaj nekatere inštitucije niso prejele bistveno večjega Programskega stebra iz katerega bi lahko te male programe (manj kot 1 FTE) do-financirale. Pravzaprav isto bi bilo idealno za nove programe, saj tudi RSF ni zelo obsežen.

ODGOVOR:

Dodatna sredstva za ta namen niso možna. Minimalni letni obseg velja za celoten program skupaj, ne glede na število prejemnikov, ki program izvajajo.

- četrti odstavek 9. člena, ki določa: »Programi, ki se izvajajo pri več prejemnikih, lahko razdružijo ali še naprej delujejo povezano. Razdružitev poteka skladno z določbami internih aktov prejemnikov. Način njihovega povezanega delovanja določa konzorcijska pogodba, ki jo sklenejo sodelujoče RO«:

Predlagamo da se eksplicitno napiše, da če se program izvaja pri več prejemnikih, da je skupni minimalni obseg 1FTE, kakor zapisano v točki 1.

ODGOVOR:

Hvala, pripombo smo upoštevali.

- drugi odstavek 12, člena, ki določa, da se upoštevajo dosežki raziskovalcev, ki so v povprečju pri delu ocenjevane enote v ocenjevalnem obdobju pri prejemniku delovali vsaj z minimalnim deležem 0,2 FTE iz kateregakoli vira financiranja:

Brisanje ni potrebno, dodati je smiselno:

"da naj se upoštevajo tudi dosežki upokojenih raziskovalcev, ki sodelujejo z 0 FTE." Zakaj se tu ne upošteva dosežkov upokojenih raziskovalcev (0 ur oz. 0 FTE)?

ODGOVOR:

Dosežke upokojenca, ki je bil v ocenjevanem obdobju prej raziskovalec, se upošteva.

- četrti odstavek 12. člena, ki določa, da vsak dosežek lahko pri posameznem prejemniku nastopa samo enkrat; ocenjevalni panel odloči, ali bo dosežke, ki niso povezani s programom, upošteval ali ne:

ODGOVOR:

Člen je bil popravljen v dikcijo: »(4) Vsak dosežek lahko pri posameznem prejemniku na posameznem področju nastopa samo enkrat; publikacij, ki ne navajajo programa oz. financiranja ARIS, se ne upošteva.«.

- 13. člen glede družbenega vpliva:

Uskladiti z določbo v točki 12.1 in jasneje opredeliti vplive.

ODGOVOR:

Družbeni vpliv je v novi različici obširneje opredeljen. Hvala za pripombo.

- drugi odstavek 17. člena glede širšega družbeno-ekonomskega vpliva:

Opredelitev vpliva

ODGOVOR:

Kategorije samoevalvacije bodo podrobneje pojasnjene v vodniku po evalvacijah, vključno s praktičnimi primeri.

- tretji odstavek 18. člena, v delu, ki določa, da prejemniki obliko poročila lahko prilagodijo svojim potrebam, mora pa zajemati vse elemente iz drugega in tretjega odstavka prejšnjega člena:

Se pravi bodo poročila JRO-jev različna zato je potrebno jasno navesti in opredeliti tiste elemente (osnovni nabor) poročila, ki bodo za vse enaki in jih bo ARIS medsebojno primerjal...

ODGOVOR:

Struktura poročila o samoevalvaciji je bila naknadno dodana kot priloga splošnega akta.

- 20. člen glede družbenega vpliva in gospodarskega vpliva:

Nujno jasneje opredeliti termine vplivov in kako se jih vrednoti

ODGOVOR:

Družbeni vpliv je v novi različici osnutka splošnega akta obširneje opredeljen, še bolj podrobno, vključno s praktičnimi primeri, bo pojasnjen v vodniku po evalvacijah.

- četrti odstavek 31. člena, ki se glasi: *»(4) Prejemnik lahko sredstva RSF-O nameni tudi za poskusno izvajanje raziskav, za katere lahko kasneje ustanovi nov program.«*

Podpiramo idejo, da se poskusno izvajanje raziskav, ki lahko vodijo do novega programa, lahko začne financirati v okviru RSF.

Želeli bi jasno stališče ARIS ali lahko letna sredstva RSF namenimo za financiranje večletnih protoprogramov - npr. do 5 let.

ODGOVOR:

Dikcijo smo popravili, da bi bila bolj vključujoča, torej da je jasno, da prejemnik lahko sredstva RSF-O nameni za raziskave, a mora za to ustanoviti protoprogram. Vsebina protoprograma je lahko poizkusno izvajanje raziskav ali raziskave za preverjanje konceptov, aktualne raziskave itd., na podlagi katerih se lahko pozneje vzpostavijo novi raziskovalni programi (ali pa tudi ne). ARIS je zavezan spremljati izvajanje raziskav tudi v okviru RSF. V ta namen se ustanovi protoprogram in ga evidentira na ARIS, da je mogoče spremljati raziskovalne obremenitve raziskovalca, ki je zakonsko omejena na 1700 ur, odgovoren za spremljanje le-te pa je ARIS. Razporejanje financiranja med stebri in ekonomskimi nameni ter vsebina in modus delovanja protoprograma je v pristojnosti institucij, ki so pri tem avtonomne ob upoštevanju določb Uredbe in zakona.

- peti odstavek 31. člena, ki se glasi: *»Če znotraj RSF izvaja raziskave, mora za to ustanoviti modelni program, ki ga prejemnik ustanovi za poizkusno izvajanje raziskav, na podlagi katerih se lahko pozneje vzpostavijo novi raziskovalni programi (v nadaljnjem besedilu: protoprogram) in o tem obvestiti ARIS v rokih in na obrazcih, kot veljajo za spremembe raziskovalnih in infrastrukturnih programov. ARIS ta del financira v okviru pravil, ki veljajo za financiranje PSF-PR. Letno obremenitev članov, ki izvajajo protoprogram, prejemnik poroča v PRU.«*

Zapisati jasneje: da gre lahko npr. za raziskave, za katere se želi kasneje ustanoviti nov program.

ODGOVOR:

Člen smo dopolnili.

- Priloga 1(A)(II) glede učinkovitost ukrepov za prenos znanja; kot kazalnika viabilnosti:

Opredeliti nabor ukrepov in povezane kazalnike učinkovitosti (kot že opredeljeni kazalniki v "Dolgoročni cilji/kazalniki")

ODGOVOR:

Kazalniki v okviru kriterija II. Viabilnost so bili skozi proces javne razprave v novem osnutku splošnega akta številčno zmanjšani in smiselno združeni. Hvala za pripombo.

Priloga 1 (III), Kriterij - Družbeni vpliv

Opredeliti "družbeni vpliv" in uskladiti v celotnem besedilu

ODGOVOR:

Vašo pripombo smo upoštevali.

KOMENTARJI IN VPRAŠANJA

(Pedagoški inštitut)

- peti odstavek desetega člena, ki določa, da *infrastrukturna skupina izvaja infrastrukturno dejavnost prejemnika; v infrastrukturni skupini poleg vodje in raziskovalcev lahko sodelujejo še tehnični in strokovni sodelavci; člani infrastrukturne skupine so lahko tudi člani programske skupine.*

Ali po pomeni, da je ista oseba lahko hkrati član PS PI in INFR. centra?

ODGOVOR:

Ista oseba lahko sodeluje v programski in infrastrukturni skupini.

- drugi odstavek 12, člena, ki določa, da se *upoštevajo dosežki raziskovalcev, ki so v povprečju pri delu ocenjevane enote v ocenjevalnem obdobju pri prejemniku delovali vsaj z minimalnim deležem 0,2 FTE iz kateregakoli vira financiranja:*

Ali to pomeni, da v prikazu dosežkov PS PI vključimo tudi raziskovalce, ki niso del PS PI? Ti namreč v svojih delih ne bo imeli navedenega financerja ARIS, k ga slednja zahteva, oz. bodo imeli navedene druge vire.

Kako je s situacijo, ko neko delo nastane kot rezultat dveh, treh virov financiranja? To je pri nas precej pogosto, ker enostavno ni mogoče mehanično ločevati.

ODGOVOR:

Omejitev 0,2 FTE smo umaknili. Skupno število dosežkov je $2,5 \times FTE_p$, kjer FTE_p pomeni FTE področja pri prejemniku, zaokroženo navzgor. Pri posameznem dosežku se izpostavi en posamezni avtor, soavtor ali soustvarjalec, ki je lahko na posameznem področju izpostavljen največ petkrat.

Pri izvedbi vsebinskega spremljanja in nadzoru izvajanja stabilnega financiranja na podlagi evalvacij po ERC področjih se lahko upošteva izjemoma tudi druge zaposlene raziskovalce, ki niso člani programskih skupin. Četudi so pri vključevanju raziskovalcev v raziskovalne skupine, oblikovanju, preoblikovanju, ustanavljanju in ukinjanju raziskovalnih programov RO popolnoma avtonomne, pa so spremembe programskih skupin prejemniki stabilnega financiranja zavezani sporočiti v roku 30 dni na ARIS. V drugem pogodbenem obdobju bo ARIS kot upravičene osebe za izvor dosežkov upošteval zaposlene na RO, ki so hkrati tudi sodelujoči v posamični RO.

Besedilo je v zvezi afilicije ter naziva sofinancerja bilo spremenjeno oz. dopolnjeno: »Vsak dosežek lahko pri posameznem prejemniku na posameznem področju nastopa samo enkrat; publikacij, ki ne navajajo afilicije prejemnika, šifre programa ter naziva sofinancerja, skladno s pogodbo o sofinanciranju, se ne upošteva.«.

Obenem predlagamo, da se v prvem pogodbenem obdobju (za izvedbo pilotne evalvacije) pri izvedbi vsebinskega spremljanja in nadzoru izvajanja stabilnega financiranja na podlagi evalvacij po ERC področjih v prvem programskem obdobju lahko upošteva izjemoma tudi druge zaposlene raziskovalce, ki niso člani programskih skupin, ter publikacije, ki navajajo afilicijo prejemnika ter naziva sofinancerja, ne pa šifre programa.

V drugem pogodbenem obdobju (t.j. z začetkom leta 2028), bo splošni akt v veljavi dovolj dolgo, da bodo v vmesnem času RO lahko ustrezno uredile svoje programske skupne na način, da bodo odražale dejansko stanje sodelovanja.

- 14. člen glede ocen *A – odlično/svetovno vodilno: odlične raziskave/svetovno prepoznane raziskave in B – zelo dobro: zelo dobre raziskave/raziskave, vidne v evropskem kontekstu:*

Gradacija svetovno : evropsko se zdi neustrezna in znanstveno neutemljena. Ali je nekaj res odlično samo zato, ker so to prebrali tudi na Kitajskem, Avstraliji, etc. v primerjavi z evropskim prostorom, ki pomeni »zgolj« zelo dobro. Po moje mora ti biti skupaj odlično: svet + Evropa; zelo dobro: velika odmevnost na nacionalnem nivoju; solidno: zmerna odmevnost na nac. nivoju.

ODGOVOR:

14. člen smo spremenili, sedaj so predvidene ocene odlično, zelo dobro, solidno in nezadostno.

- drugi odstavek 16. člena, ki določa, da ARIS *predlog poročila posreduje prejemniku v seznanitev; prejemnik lahko v 30 dneh od prejema predloga poročila ARIS pošlje odzivno poročilo; ocenjevalna skupina pripravi poročilo o izvedeni evalvaciji, pri čemer lahko upošteva odzivno poročilo prejemnika:*

Če LAHKO upošteva, potem ne razumemo pomena odzivnega poročila. Mislimo, da poročilo MORA upoštevati v smislu, ali je prejemnik smiselno in utemeljeno pojasnil morebitne nejasnosti, nerazumevanje ocenjevalne skupine etc. Treba je opredeliti vlogo in učinek takega odzivnega poročila, sicer je situacija povsem identična z odzivi na projektne recenzije. Posledično je škoda časa in truda, ker nima nobenega učinka.

ODGOVOR:

Členu smo dodali dikcijo: »Ocenjevalna skupina pripravi poročilo o izvedeni evalvaciji, pri čemer upošteva odzivno poročilo prejemnika. Odzivno poročilo prejemnika je del poročila o izvedeni evalvaciji.«.

- tretji odstavek 26. člena glede, glede tega, da mora biti *mentor zaposlen pri prejemniku, hkrati pa mora izpolnjevati pogoje za vodjo projekta, ki jih sprejme upravni odbor ARIS:*

Ali bi bilo smiselno opredeliti minimalni delež zaposlitve?

ODGOVOR:

To je prepuščeno prejemniku.

- peti odstavek 26. člena, ki določa, da sta *mentor in mladi raziskovalec v obdobju financiranja mladega raziskovalca izjemoma lahko člana različnih programskih skupin:*

Tukaj bi zavoljo jasnosti bilo dobro zapisati, da gre za različne Psje v okviru iste RO.

ODGOVOR:

Priporočljivo in smiselno je, da sta mentor in MR v isti programski skupini. Splošni akt dopušča utemeljene izjeme.

- četrti odstavek 31. člena, ki se glasi: »(4) *Prejemnik lahko sredstva RSF-O nameni tudi za poskusno izvajanje raziskav, za katere lahko kasneje ustanovi nov program.*«

Poskusno izvajanje raziskav lahko vodi tudi do projekta, zakaj bi moralo voditi kar do programa?

Želeli bi jasno stališče ARIS ali lahko letna sredstva RSF namenimo za financiranje večletnih protoprogramov - npr. do 5 let.

ODGOVOR:

Glej odgovor pri naslednjem vprašanju.

- peti odstavek 31. člena, ki se glasi: »Če znotraj RSF izvaja raziskave, mora za to ustanoviti modelni program, ki ga prejemnik ustanovi za poizkusno izvajanje raziskav, na podlagi katerih se lahko pozneje vzpostavijo novi raziskovalni programi (v nadaljnjem besedilu: protoprogram) in o tem obvestiti ARIS v rokih in na obrazcih, kot veljajo za spremembe raziskovalnih in infrastrukturnih programov. ARIS ta del financira v okviru pravil, ki veljajo za financiranje PSF-PR. Letno obremenitev članov, ki izvajajo protoprogram, prejemnik poroča v PRU.«

Celotna dikcija je neustrezna. Že vse od sprejema novega Zakona ... je veljalo, da se sredstva RSF uporabljajo za inovativne raziskave in projekte, ki (še) niso financirani iz rednih razpisov ARIS.

Zakaj bi poskusne oz. pilotske raziskave morale voditi kar do programa ali celo programov, kakor to artikulira 31. člen, ni jasno in razumno. Še manj, zakaj bi za poskusno, pilotsko raziskovanje morali ustanoviti modelni program, z vso papirologijo, ki je potrebna za delovanje rednega programa.

ODGOVOR:

Dikcijo smo popravili, da bi bila bolj vključujoča, torej da je jasno, da prejemnik lahko sredstva RSF-O nameni za raziskave, a mora za to ustanoviti protoprogram. Vsebina protoprograma je lahko poizkusno izvajanje raziskav ali raziskave za preverjanje konceptov, aktualne raziskave itd., na podlagi katerih se lahko pozneje vzpostavijo novi raziskovalni programi (ali pa tudi ne). ARIS je zavezan spremljati izvajanje raziskav tudi v okviru RSF. V ta namen se ustanovi protoprogram in ga evidentira na ARIS, da je mogoče spremljati raziskovalne obremenitve raziskovalca, ki je zakonsko omejena na 1700 ur, odgovoren za spremljanje le-te pa je ARIS. Razporejanje financiranja med stebri in ekonomskimi nameni ter vsebina in modus delovanja protoprograma je v pristojnosti institucij, ki so pri tem avtonomne ob upoštevanju določb Uredbe in zakona.

- sedmi odstavek 32. člena, ki določa, da se izbor prijav PNR izvede v zadnjem letu šestletnega pogodbenega obdobja iz 28. člena zakona:

Ali nimajo različne RO različnih časovnic v pogodbenih obdobjih? Kar me vrne na temeljno vprašanje o PNR: ALI so PNRji omejeni na eno RO ali so konzorcijski?

ODGOVOR:

Pogodbeno obdobje je enako za vse prejemnike. Predvidoma PNR-ji ne bodo omejeni na enega prejemnika.

S spoštovanjem.

Dr. Špela Stres,
direktor